

TIEDONJYVÄ

Jyväskylän yliopiston lehti No 3/2013

Liikuntatieteellinen tiedekunta 50 v

ALUMNINUMERO

20

16

8

26

Liikuntatieteellinen 50 vuotta

- 8 Koululiikunta rohkaisee liikkeelle
- 14 Liika kestävyysarjoittelu syö lihakset
- 18 Liikunnalta Stadion-säätiöön

Ja vielä lisäksi

4..... Lyhyet	26..... Tiedonnäkkään
20..... Promootio	29..... Väitökset
22..... Kunniahohtori McKenzie	36..... Herra X ²
24..... Seminaarin syysretki	38..... Summary

Kansi Presidentti Sauli Niinistö promootiokulkueessa. Kuva: Petteri Kivimäki.

JYVÄSKYLÄN
YLIOPISTON LEHTI
NRO 3 • 2013

Tiedonjyvä ilmestyy
paperilehtenä neljä
kertaa vuodessa.

Seuraava numero
ilmestyy 11.11.2013

LEHTI VERKOSSA
www.jyu.fi/tiedonjyva

48. VUOSIKERTA
Painos 45 000 kpl

VASTAAVA TOIMITTAJA
Miiikka Kimari
puh. 050 522 2015
miiikka.kimari@jyu.fi

TOIMITUSSIHTEERI
JA JUTTUVINKIT
Hanna Parviainen
puh. 040 805 4403
hanna.parviainen@jyu.fi

ILMOITUSMYNTI
JA TILAUKSET
Kalevi Luoma
puh. 050 564 9006
kalevi.luoma@jyu.fi

TOIMITUS
Jyväskylän yliopisto
Viestintäpalvelut
PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto

KUSTANTAJA
Jyväskylän yliopisto

PAINOPAikka
Forssa Print

SISÄINEN JAKELU
Vahtimestarit

TIEDONJYVÄN TILAUKSET
www.jyu.fi/tiedonjyva

TAPAHTUMAKALENTERI
julkaistaan vain verkossa.
Kaikki tapahtumat aikataulu-
ja paikkatietoinen löytyvät
www.jyu.fi/kalenteri

ISSN-L 0789-4805
ISSN 1798-6877 (verkkojulkaisu)

Kunniaa Liikunnan juurille

Viisikymmentä vuotta sitten toteutettiin maassamme kauaskantoinen liikuntatieteen institutionaalinen rakenneuudistus. Liikuntatieteellinen akateeminen koulutus ja tutkimus keskitettiin Jyväskylään.

Syksyllä 1963 ensimmäinen vuosikurssi aloitti liikunnanopettajakoulutuksen opinnot Jyväskylän kasvatusopillisen korkeakoulun filosofisen tiedekunnan kasvatustieteellisen osaston liikuntakasvatuksen opintosuunnalla. Tuo legendaarisen pitkä opinahjoilmaus pelkistyi jämäkästi, kun kasvatusopillinen korkeakoulu muuttui Jyväskylän yliopistoksi ja vuonna 1968 liikuntatieteellinen tiedekunta nimettiin tiedekuntien joukkoon.

LIKUNNANOPETTAJAKOULUTUS on ollut alusta pitäen tiedekunnan kansallinen koulutuksellinen päätehtävä. Laadukkaan ja kansainvälisesti arvostetun koulutuksen vetovoima on vuosikymmenet pysynyt erittäin vahvana. Valtaosa tällä hetkellä liikunnanopettajiksi opiskelevista saa myös terveystiedon opettajan kelpoisuuden.

Liikuntabiologian tutkimus ja koulutus tukevat tulevien liikuntakasvattajien osaamista ja ovat tärkeässä roolissa edistettäessä suomalaista kilpa- ja huippu-urheiluosaa erityisesti valmentajakoulutuksen puitteissa.

Liikunnan yhteiskuntatieteellinen tutkimus ja alan koulutuksen saaneet ovat olleet

merkittävässä roolissa luotaessa kansallisia ja paikallisia liikuntapoliittisia linjauksia, kehitettäessä kuntien liikuntajohtamista, urheilujärjestötoimintaa ja liikuntapaikkojen suunnittelua.

Vuosikymmenien saatossa tiedekunnan koulutus- ja tutkimustehtävät ovat laajentuneet huomattavasti. Terveystieteellinen koulutus ja tutkimus on profiloitunut tuottamaan väestön liikunnan ja terveyden edistämiseksi tarvittavaa osaamista ja tieteellistä evidenssiä. Liikunnan mahdollisuudet edistää ikääntyvien terveyttä ja toimintakykyä on tärkeä yhteiskunnallinen haaste liikuntatieteelliselle tiedekunnalle.

Tuskinpa nuo noin 60 liikunnanopiskelijaa vuonna 1963 pystyivät kuvittelemaan, mitä liikuntakasvatuksen opintosuunnasta kehkeytyisi viiden vuosikymmenen työn tuloksena. Tänäpäin liikuntatieteellisessä tiedekunnassa ahertaa noin 1400 opiskelijaa, 200 tutkijaa, opettajaa ja muuta henkilöstöä, joiden joukossa lähes 30 professoria. Pelkästään viiden viime vuoden aikana tutkijamme ovat julkaisseet lähes tuhat kansainvälistä ja kotimaista tieteellistä julkaisua. Tohtoriksi tiedekunnassa on valmistunut lähes 230. Meitä alumneja on jo noin 4000. Mikä kasvutarina!

*Pro Liikunta –
lämpimästi tervetuloa
yliopistopäiville!*

Työyhteisöajattelua Mattilanniemen uudisrakennuksessa

ARKKITEHTITOIMISTO JKMM OY

Mattilanniemen kampuksen suunnittelukilpailun kesäkuussa voittanut helsinkiläinen Arkkitehtitoimisto JKMM Oy kannattaa uudentyypistä työyhteisöajattelua.

–Työtilat muuttuvat tiimien ja projektien mukaan. Osa tiloista on hiljaisia ja kiinteitä ja osa aktiivisia ja muuntautuvia, arkkitehti SAFA:t **Samuli Miettinen, Asmo Jaaksi, Teemu Kurkela** ja **Juha Mäki-Jyllilä** kertovat. He pitävät myös tärkeänä rakennuksen sopimista yhteen Alvar Aallon ja Arto Sipisen rakennusten kanssa.

Jyväskylän yliopiston ja Suomen yliopistokiinteistöt Oy:n järjestämään kil-

pailuun kutsuttiin yhteensä seitsemän toimistoa Suomesta, Espanjasta ja Hollannista. Raati arvosti ehdotuksessa korkealaatuista ja klassisen kaunista arkkitehtuuria sekä erinomaista energiatehokkuutta ja ekologista kestävyyttä.

MaC-rakennuksen ja rannan väliin sijoittuvan rakennuksen koko on noin 20 000 kerrosneliötä ja hinta noin 40 miljoonaa euroa. Siihen sijoittuu kauppakorkeakoulun, yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan ja IT-palvelujen tiloja sekä monitieteisen aivotutkimuskeskuksen Aivotutkimuslaboratorio. Suunnittelu ja kaavoitus ovat käynnistyneet. ■

Viljo S. Määttä lä 90-vuotias

Kokkolan yliopistokeskus Chydeniusen perustamiseen aktiivisesti vaikuttanut filosofian tohtori h.c. **Viljo S. Määttä** täyttää 5. syyskuuta 90 vuotta.

Määttäällä on ollut keskeinen rooli yliopisto-opetuksen saamisessa Keski-Pohjanmaalle. Hänen ideastaan, aloitteestaan ja hänen työnsä tuloksena ovat syntyneet Suomen Kulttuurirahaston Keski-Pohjanmaan rahasto, Keski-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys ja Chydenius-Instituutin kannatusyhdistys. Näiden perustalle on rakennettu yliopistokeskus Chydenius. Määttäälle myönnettiin vuonna 2004 yliopiston mitali ja vuonna 2009 kunniatohtorin arvo.

Kaustisen kansanmusiikkijuhlien presidenttinäkin toimivalla Määttäällä on myös maakuntaneuvoksen arvonimi. ■

ARI PAAVOLA

Suomalaiskakkonen verkkonäkyvyydessä

Jyväskylän yliopisto on toiseksi paras suomalaiskorkeakoulu kansainvälisessä yliopistojen tieteen verkkonäkyvyyden The World Universities' ranking on

the Web eli Webometrics-arvioinnissa.

Johtava suomalaisnelikko on Helsingin yliopisto 14. (99.), Jyväskylän yliopisto 192. (502.), Oulun yliopisto 193. (508.) ja Turun yliopisto 199. (519.). Ensimmäinen luku kertoo sijoituksen maailmanlaajuudessa ja toinen luku eurooppalaisessa vertailussa.

Jyväskylä on vuodesta 2008 pitänyt

suomalaisyliopistojen kakkos- tai kolmosijaa. Arvioinnissa on mukana yli 21 000 korkeakoulua, joista eurooppalaisia on liki 6000 ja suomalaisia 48. Mittareina ovat sivuston koko, näkyvyys ja avoimuus, dokumenttityypin monipuolisuus ja Google Scholar-palvelun akateemisen julkaisemisen tulokset. ■

nyti 385

- **promovoitava** osallistui 23.–25. elokuuta vietettyyn promootioon.
- Juhlallisuuksissa promovoitiin 209 maisteria, joista 149 läsnäolevina ja 161 tohtoria, joista 144 läsnäolevina.
- **Kunniatohtoreita vihittiin 15.**

Miten linnut kestävät hellettä? Onko siilillä laktoosi-intoleranssi?

Varsinkin pienet linnut kestävät hellettä hyvin. Isommat linnut, esimerkiksi metso, hakeutuvat viileämpiin paikkoihin, Luontoillan lintuasiantuntija **Heikki Helle** kertoi Konneveden perinteisessä Luontoillassa 2.7. Nisäkäsasiantuntija **Janne Sundell** kertoi, että siilillä todella on laktoosi-intoleranssi, joten sille ei pidä laittaa maitoa tarjolle. Kissanruoka tai kala on siilille sopivampaa ravintoa.

Näihin ja noin 60 muuhun kysymykseen saatiin vastaus Luontoillassa, jonka YLE Keski-Suomi lähetti suorana radiossa tutkimusase-

man 30-vuotisjuhlavuoden kunniaksi. Vieraillevaksi asiantuntijaksi oli saatu radion Luontoillan kasviguru **Seppo Vuokko**. Seitsemäs Luontoilta kokosi Konneveden rantaan noin 350 hengen yleisön.

Suomenkielisen opettajankoulutuksen 150-vuotisjuhlan kunniaksi iltaan kuuluivat myös **Markku Kettulan** luontokuvanäytelyn avaus ja Konneveden kotiseutuyhdistyksen järjestämä koskenlaskunäytös. Kampusmuusikot **Maiju Laurila** ja **Jutta Toivonen** esittivät suomalaista ja irlantilais-ta musiikkia. ■

Kysymyksiin vastasivat tutkijat (kuvassa vas.-oik.) Timo Marjomäki (kalat), Anssi Karvonen (loiset ym.), Seppo Vuokko (vierailleva kasviasiantuntija), Atte Komonen (hyönteiset), Heikki Helle (linnut) ja Janne Sundell (nisäkäät). Tutkijoiden vieressä Luontoillan juontajat, tutkimusaseaman johtaja, professori Hannu Ylönen ja YLE Keski-Suomen tuottaja Arvo Vuorela.

Kyber-turvallisuuden huippututkijat Jyväskylässä

Strateginen kommunikaatio, informaatioturvallisuus, haittaohjelmat, kyberammattilaisuus ja sotilaallinen kyberoperaatio, kybersodankäynti sekä tunkeutumisen ja poikkeamien havaitseminen, älypuhelimet, älykortit ja sosiaalinen media olivat aiheina heinäkuussa, kun yhteensä 19:stä eri maasta tulleet huippututkijat esittelivät kyberturvallisuutta ja -puolustusta käsittelevää tutkimustaan.

Lähes sata tieteellisestä ja inhimillisestä näkökulmasta esiteltyä raporttia esitettiin kyberturvallisuuden ja -puolustuksen kansainvälisessä konferenssissa 12th European Conference on Information Warfare and Security (ECIW 2013).

– Konferenssi oli erinomainen lähötölausaus Jyväskylälle valtakunnallisena kyberturvallisuuden osaamisen ja alan liiketoiminnan kehittämisen koordinaattorina, tutkija **Martti Lehto informaatioteknologian tiedekunnasta** sanoo.

Konferenssi järjestettiin yhteistyössä Academic Conferences & Publishing Internationalin (UK) kanssa. ■

Seuraa meitä somessa!

Jyväskylän yliopiston tapahtumia voit seurata myös sosiaalisessa mediassa.

Twitter: @uniofjyvaskyla

Facebook: JyvaskylaUniversity

LinkedIn: University of Jyväskylä,

Alumni Group

Uno Cygnaeus varoitti opettamisen rankkuudesta

”Järjestetty kansankoulu on Suomen kansan sivistyksen korottamiselle välttämätöin ja poistamaton tarve. Opettajan oma kelvollisuus, hänen esimerkkinsä järjestyksessä, tarkkuudessa, utteruudessa, työnhalussa, totuudessa ja korkeampain siviylisen lakein tottelimisessa on luotettavin takuus kasvatustieteellisten harastusten edistymiselle. Opettajalle ja kasvattajalle ovat

enemmän kuin muille nämät sanat sanottuna: Parannu itse niin paranee!

Nuorukaiset, teidän valmistus- ja oppiaikanne laitoksessa ei ensinkään tule olemaan laiskan lepona, ja teidän työalanne oppiajan täytettyä on oleva vaivaloinen ja rasittava ehkäpä vähän palkitsevakin.

Sillä seminarion järjestys on kova ja raskas sille, joka ei mielellään pysy järjestyksessä, mutta huokea sille joka on taipunut puutteeseen ja mieluisasti tottelee, sekä antaa tahdonsa korkeamman tahdon alle.”

Näin lausui suomalaisen kansakoulun isä Uno Cygnaeus seminaarin viikkipuheessaan 14.8.1863. Näyttelijä **Antti Niskanen** lausui otteita puheesta seminaarin 150-vuotispäivän tapahtumassa 14.8.2013. Varsinainen 150-vuotisjuhla Non scholae sed vitae - ei koulua vaan elämää varten vietettiin toukokuussa. ■

Petri Toiviainen akatemia-professoriksi

Suomen Akatemian hallitus on valinnut musiikin professori **Petri Toivaisen** akatemiaprofessoriksi vuosiksi 2014–2018.

Toivaisen tutkimusaloja ovat musiikintutkimus, psykologia, laskennallinen data-analyysi sekä systeeminen ja kognitiivinen neurotiede. Toiviainen johtaa Suomen Akatemian Monitieteisen musiikintutkimuksen huippuyksikköä.

Toiviainen on kansainvälisesti tunnettu systemaattisen musiikkitieteen tutkija, joka on erikoistunut musiikin kognitiivisten prosessien mallintamiseen ja laskennallisiin musiikkianalyysimenetelmiin. Toivaisen tutkimussuunnitelma ”Musiikin kognition dynamiikka” yhdistää perustutkimuksen, metodologisen kehittämisen ja sovellukset, kuten laitteistojen rakentamisen ja mallinnuksen. Toiviainen pyrkii syventämään tietämystä kehon ja aivojen roolista musiikin havaitsemisessa. Hän tutkii musiikin piirteiden, kehollisen liikkeen ja aivojen neurologisen tason korrelaatioita sekä musiikin prosessoinnin suhdetta kuulijan persoonallisuuteen.

Suomen Akatemia ylläpitää akatemiaprofessorin virkaa, jonka haltija toteuttaa omaa tutkimussuunnitelmaansa, ohjaa tutkimusryhmää ja antaa alansa tutkijakoulutusta. ■

Jälleen huippuyliopistojen listalla

Jyväskylän yliopisto on säilyttänyt asemansa maailman huippuyliopistojen niin kutsutun Shanghain listan vertailussa. Kiinalaisen Jiao Tong yliopiston tekemässä listauksessa Jyväskylän yliopisto sijoittuu edellisten vuosien tapaan välille 401–500.

Torstaina 15.8.2013 julkaistulla listalla maailman viidensadan parhaan tutkimusyliopiston joukkoon pääsivät suomalaisista myös Helsingin yliopisto (sija 76), Oulun yliopisto (301–400),

Turun yliopisto (301–400) sekä Itä-Suomen yliopisto (401–500).

Shanghain listalla huomiodaan muun muassa yliopiston Nobel-palkitut alumnit sekä siteeratuimmat tutkijat ja tiedelehdissä julkaistut artikkelit.

Maailman arvostetuin yliopisto on jälleen yhdysvaltalainen Harvard. Listauksen paras eurooppalainen yliopisto on viidenneksi yltänyt Cambridgen yliopisto. ■

Älypuhelinsovellus parantaa kriisiviestintää

Tietotekniikan laitoksessa kehitetty älypuhelinpohjainen kriisiviestinnän järjestelmä olisi avuksi heinäkuisen Vihtavuoren räjähdetehtaan onnettomuusuhkan kaltaisissa vaaratilanteissa. Järjestelmällä voidaan varoittaa alueen asukkaita puhelimiin lähetetyillä erilaisilla äänisignaaleilla, värinäilytyksellä, kuvakkeella ja varoitusviestillä. Vastaanottaja saa puhelimeensa pelastautumisohjeet ja voi vastata parilla napin painalluksella saaneensa viestin ja olevansa kunnossa tai tarvitsevana apua.

Järjestelmä on edullinen ja ope-
raattoriin riippumaton, ja se toimii kaikissa verkoissa.

– Järjestelmästä hyötyisivät myös oppilaitokset sekä kunnat. Jyväskylässä sillä voitaisiin tavoittaa 130 000 ihmistä kerralla, sanoo projektipäällikkö **Jaana Kuula**.

MARIE HOLMSTEDT

Kemian laitos ja Keski-Suomen pelastuslaitos testasivat kriisiviestinnän järjestelmää kemikaalionnettomuuden pelastusharjoituksessa huhtikuussa.

Järjestelmä on kehitetty Tekesin, Euroopan aluekehitysrahaston, Jyväskylän yliopiston ja keskiuomalaisten yritysten rahoituksella. ■

Mikko Salolle Calderón-palkinto

Professori **Mikko Salolle** on myönnetty inversio-ongelmien alan nuoren tutkijan Calderón-palkinto Daejeonissa Koreassa. Palkinto jaetaan joka toinen vuosi alle 40-vuotiaalle tutkijalle Applied Inverse Problems -konferenssin yhteydessä.

Vuonna 2012 Salo palkittiin MediaV Young Researcher Award -palkinnolla Nanjingissa Kiinassa järjestetyssä konferenssissa.

Salo on monipuolinen matemaatikko, joka työskentelee inversio-ongelmien tutkimuksen huippuyksikössä. Hän keskittyy tutkimuksessaan etenkin lääketieteellisen kuvantamisen ja seismologian inversio-ongelmiin, ja hänen ryhmälleen on myönnetty Euroopan tutkimusneuvoston ERC Starting Grant. ■

Juhlanäyttely kirjastossa ja maakunta-arkistossa

Yliopiston kirjaston kokoelmanäyttelyssä on esillä teoksia yliopiston ja yliopistoyhteisön historiasta. Teokset kertovat yliopiston perustamiseen johdaneista vaiheista aina seminaarista korkeakoulun perustamiseen ja yliopiston toiminnan käynnistämiseen.

Näyttelyyn on valittu tiedekuntien ja laitosten julkaisuja omasta historiastaan. Näyttelyssä on esillä myös muun muassa yliopiston museon, kirjaston ja avoimen yliopiston julkaisuja.

Maakunta-arkiston asiakirjanäyttelyssä esitellään Seminaarin ja Kasvatustopillisen korkeakoulun vaiheita.

150-vuotisjuhlanäyttely on esillä

JO 150 VUOTTA
TULEVAISUUDESSA

kirjaston 2. kerroksen Ex Libris -näyttelytilassa 30.9. asti ja asiakirjanäyttely maakunta-arkistossa 31.10. asti. ■

Kauppakorkealle johtamisetiikan jatkorahoitus

Pohjoismaiden ministerineuvosto on myöntänyt toisen jatkorahoituksen kauppakorkeakoulun Development of Moral Competence in Leadership and Management -projektille. Rahoitus tukee kansainvälistymistä ja e-opetuksen kehittämistä.

Johtamis- ja organisaatioetiikan monimuotokurssi johdattaa maisterivaiheen opiskelijat johtamisetiikkaan ja monikulttuuriseen tiimityöskentelyyn keväällä 2014.

Projekti kuuluu Pohjoismaiden ministerineuvoston Nordplus Korkeakoulu -osaohjelmaan. Hanketta koordinoi Vilnan yliopisto. ■

LIIKUNTATIEETEELLINEN TIEDEKUNTA 50 VUOTTA |

■ teksti Hanna Parviainen, kuvat Petteri Kivimäki

KAIKISTA KIV

VOIN TUNTI!

Lasten vapaa-ajan liikunta on vaihtunut pihalla kirmailusta ohjattuun, maksulliseen urheiluun. Vähän tai ei yhtään liikkuvien lasten määrä on lisääntynyt, ja lasten kuntoerot ovat kasvaneet erityisesti 1970-lukuun verrattaessa. Liikuntatuntien merkitys lasten liikuttajana on korostunut vahvasti. Millaisia ovat liikuntatunnit vuonna 2013?

Tämän päivän lapset eivät enää kirmaile isolla joukolla pihaleikeissä, vaan tv, internet ja pelikonsolit ovat muutaneet lasten elämäntavan istuvaksi. Osa koululaisista liikkuu paljon erilaisissa seuroissa ja järjestöissä, mutta osa koululaisista ei harrasta mitään muuta urheilua kuin koululiikuntaa. Lasten vähäinen liikunta tekee liikuntatunneista yhä merkittävimpiä.

– Hyväkuntoiset oppilaat ovat paremmassa kunnossa kuin 1970-luvun parhaat, mutta suuri osa oppilaista pärjää kestävyysliikunnassa huonommin kuin huonokuntoisimmat 70-luvulla, professori **Mirja Hirvensalo** liikuntakasvatuksen laitoksesta sanoo.

Myös Jyväskylän normaalikoulun alakoulun liikunnanopettajat **Eeva** ja **Unto Luukkonen** ovat huomanneet kolmekymmenvuotisen uransa aikana selkeän muutoksen lasten liikunnallisessa kunnossa ja taidoissa.

– Yhä useampi lapsi pelästyy hengästymistä ja hikoi-
lua, koska niistä ei ole aiempaa kokemusta, Eeva Luukkonen sanoo.

”Hyvä opettaja ei etsi vain negatiivisia asioita oppilaista ja heidän suorituksistaan.”

Ellen Huttunen

Sosiaalisuutta ja elämänhallintaa

Luukkokset määrittelevät liikunnan oppiaineen olevan sekä opettamista liikuntaan että opettamista liikunnan avulla. Sosiaalisia, sosio-emotionaalisia ja affektiivisiä taitoja voi opettaa vaikka koripallopelissä. Pienillä sääntömuutoksilla kilpapelit muuttuu koulupeliksi, jossa kaikki ovat tasa-arvoisia.

– Voidaan pelata niin, että omasta kuljetuksesta ei saa tehdä koria vaan heittoyritys tehdään syötöstä, ja että kukaan ei saa heittää pelijakson aikana kuin kolme koria. Hyvä heittäjä saa tehdä omat korinsa, mutta oppii samalla auttamaan muita, ja kaikki saavat yrittää, kuvaa Eeva Luukkonen.

Monipuoliset lajit ovat oppiaineen rikkaus ja tuovat jo itsessään tasa-arvoa oppilaiden välille. On hieno hetki opettajallekin, kun esimerkiksi voimistelussa heikompi oppilas yllätty huomattavasti, että onkin taitava pallon käsittelijä.

Luukkokset ehdottavat, että lajien painottamisen sijaan puhuttaisiin eri liikuntamuodoista tai ajateltaisiin jopa niin, että liikuntaa harrastetaan eri vuodenaikoina erilaisissa oppimisympäristöissä, kuten salissa, metsässä ja jäällä. Tällöin liikuntalajien rajat häipyisivät vielä lisää. Opettajan on hyvä hahmottaa, että hän on liikuntakasvattaja eikä lajivalmentaja.

Opetushallituksen vuonna 2010 teettämän liikunnan oppimistulosten seuranta-arvioinnin mukaan liikunta on suosittu oppiaine. Yhdeksäsluokkalaisista pojista vain 25 prosenttia pitää koulunkäyntiä mielekkäänä, mutta 78 prosenttia pitää kuitenkin liikuntatunneista.

– Liikuntatunnit ovat tärkeä viihtymiseen ja kouluinnostukseen liittyvä tekijä, liikuntakasvatuksen laitoksen professori **Pilvikki Heikinaro-Johansson** iloitsee.

Liikuntatunneilta saadut myönteiset kokemukset ja asenteet liikunnallista elämää kohtaan ovat arvokkaita eväitä tulevaisuuteen. Yksi liikuntatuntien tärkeimmistä tehtävistä onkin antaa oppilaille elämänhallintamurusia, joiden avulla he oppivat hoitamaan kuntoaan.

Jyväskylän normaalikoulun viime kevään 6BC-luokan poikien mielestä liikuntatunneilla on aina hyvä tunnelma. Opettaja ja muut oppilaat kannustavat ja rohkaisevat yrittämään uudestaan, jos vaikka pesäpallossa tulee huti.

Kehollisuus tuo haastetta

Liikunta poikkeaa muista oppiaineista tuntien kehoillisuuden vuoksi. Kun esimerkiksi matematiikassa virheet näkyvät vain opettajalle, näkyvät liikuntatuntien virheet koko ryhmälle. Aitajuoksussa kompuroiminen harmittaa eri tavalla kuin pilkkuvirhe vihkon sivulla.

– Liikunnassa epäonnistuminen menee syvälle ja määrittelee ihmistä. Oppilas ajattelee herkästi, että on huono eikä osaa mitään, Hirvensalo harmittelee.

– Liikunnassa pääsee paljon lähemmäksi oppilasta kuin lukuaineissa. Liikunnanopettaja on usein luotto-opettaja, jonka kanssa vuorovaikutus on erilaista kuin muiden kanssa, liikuntakasvatuksen laitoksen johtaja **Pauli Rintala** sanoo.

Usean liikunnan ammattilaisen mukaan liikunnanopettajan jaksamisen suurin haaste ovat oppilaiden käytöshäiriöt. Heikinaro-Johanssonin mielestä opettajan tulee ymmärtää tärkeimmäksi oppilasjoukoksi juuri ne inaktiiviset, kielteiset ja ei-motivoituneet oppilaat.

Luukkosten mukaan monella oppilaalla on psykososiaalinen terveys sekaisin.

– Negatiivisesti käyttäytyvä oppilas saa koko porukan mukaansa. Tämä näkyy selkeästi, kun ryhmään tulee uusi oppilas: positiivinen oppilas tuo vahvuutta ja negatiivinen kielteistä ilmapiiriä, **Unto Luukkonen** sanoo.

Liikunnanopettajaksi piakkoin valmistuva jyvaskyläläinen **Suvi-Marja Harmanen** ei allekirjoita väitettä käytöshäiriöiden kasvusta.

– Paljon on opettajalla peiliin katsomista, jos koko ryhmä lähtee mukaan negatiiviseen käytökseen. Totta kyllä on, että ennen ei sanottu opettajalle vastaan samalla tavalla.

– Opettaja ei ole enää sokeasti auktoriteetti, vaan oppilaat kyseenalaistavat kaiken. Hyvä, että oppilailla on rohkeutta, mutta kun kaikki eivät kuuntele sääntöjä ja tottele. Menee paljon aikaa ja energiaa, kun kaikki pitää perustella, sanoo vuosi sitten liikunnanopettajaksi valmistunut jyvaskyläläinen **Jaska Kunelius**.

Vahva opettaja

Moni aikuinen tunnustaa saaneensa sellaiset koululiikuntatraumat, että ainakaan suksille tai ryhmäliikuntaan häntä ei saa enää koskaan. Jyvaskylän yliopistossa liikuntatuntien historia tunnetaan: oppilaiden tasa-arvoista kohtelua sekä myönteistä ja kannustavaa ilmapiiriä painotetaan suuresti.

– Opettaja tarvitsee hyvät vuorovaikutus- ja pedagogiset taidot, mihin kiinnitetään huomiota jo opiskelijavaihinnoissa. Reilun pelin sääntöjä korostetaan, eikä esimerkiksi huutojakoa ole enää missään, Heikinaro-Johansson sanoo.

Opettajan pedagogiset opinnot kulkevat mukana ko-

”Hyvä liikunnanopettaja kehuu kaikkia oppilaita tasapuolisesti eikä ota suosikkia.”

Milja Piesanen

ko koulutuksen ajan, mikä auttaa vahvan opettajaiden titeetin luomisessa. Opiskelijat pääsevät harjoittelemaan lähiseudun kouluihin ensimmäisestä opiskeluvuodesta lähtien.

Hirvensalon ja Heikinaro-Johanssonin mukaan liikunnanopettajat tekevät työtä suurella intohimolla ja pitävät paljon oppilaita. Jo opintojen alussa opiskelijat kertovat nimenomaan haluavansa opettaa lapsille ja nuorille liikuntaa, eikä opiskelupaikkaa tai ammattia vaihdeta helposti.

– Lapset ovat valoisia, tasapainoisia ja mainioita ihmisiä, jotka kehittyvät ja oppivat koko ajan. On hienoa tavata vanhoja oppilaita ja kuulla, miten merkityksellisiä pieniltäkin tuntuvat onnistumiset ja opettajan positiivinen huomio ovat olleet, Unto Luukkonen iloitsee. ■

Sitaateissa Jyvaskylän normaalikoulun viime kevään 6BC-luokan oppilaiden ajatuksia liikuntatunneistaan.

Ainutlaatuinen koulutus

- Jyvaskylän yliopisto kouluttaa liikunnanopettajia ainoana Suomessa. Maisteritasoinen liikunnanopettajankoulutus sekä alusta asti mukana kulkevat pedagogiset opinnot ovat ainutlaatuinen kokonaisuus koko maailmassa.
- Koulutukseen hakee vuosittain 1800 nuorta, joista 61 pääsee sisään.
- Vuoden 2016 opetussuunnitelmaan on tulossa kahden viikotunnin lisäksi yksi viikotunti lisää liikuntaa sekä alakoulun että yläkoulun yhdelle luokka-asteelle.
- Syksyllä 2014 koulutus muuttuu liikunnan- ja terveystiedonopettajan koulutukseksi.
- Tänä vuonna liikunnanopettajakoulutuksessa aloittaa 63 opiskelijaa (49 yo-pohjaista suomenkielistä, 2 yo-pohjaista ruotsinkielistä ja 12 liikunnanohjaajatutkinnon suorittanutta).
- Liikunnanopettajakoulutuksen haussa valintakokeiden ensimmäiseen vaiheeseen osallistuneista (991 henkilöä) noin 6% pääsee sisään opiskelemaan.

■ teksti Hanna Parviainen

Luonteva symbioosi

Syksystä 2014 alkaen liikunnanopettajan koulutuksen aikana voi opiskella suoraan liikunnan- ja terveystiedonopettajaksi. Aiemmin liikunnanopettajaksi opiskelevat ovat voineet hakea opinto-oikeutta terveystiedon aineopintoihin erillisen pääsykokeen kautta, mutta pian mahdollisuuden saavat suoraan kaikki liikunnanopettajan opintoihin valitut.

– Hyvin usein on haussa liikunnan- ja terveystiedonopettajan yhdistelmävirka. Yhdistelmä on luonteva symbioosi, aineet tukevat erinomaisesti toisiaan. Haluamme vastata työelämän tarpeeseen sekä turvata opiskelijoille mahdollisuus päästä lukemaan terveystietoa, liikuntakasvatuksen laitoksen pedagoginen johtaja **Arja Sääkslahti** sanoo.

Liikuntaa ja terveystietoa opettava voi helposti integroida tuntien aiheita toisiinsa. Esimerkiksi kehon toimintaan liittyviä asioita, kuten pulssia ja hengästymistä, on luontevaa havainnollistaa liikuntasuorituksen yhteydessä.

Opetus yhtenäisemmäksi

Liikunnanopettajan työ on usein yksinäistä. Liikuntatunnit ovat kaukana luokkahuoneista, ja opettajanhuoneeseen ehtii vain harvoin. Terveystiedon opettaminen monipuolistaa työnkuvaa.

– Laajentamalla ammattitaitoa terveystietoon yhteis muihin opettajiin vahvistuu, kun kollegoita omalta opetusosalta on enemmän. Terveystieto keskustelee myös vahvasti esimerkiksi biologian kanssa, Sääkslahti kertoo.

Sääkslahti on mukana liikunnan- ja terveystiedonopettajan koulutuksen opetussuunnitelmaa työstävässä kymmenhenkisessä ryhmässä. Yksi ryhmän tavoitteista on koko tiedekunnan opintokokonaisuuksien päivitys. Tarkoituksena on eheyttää ja yhtenäistää opetusta, jotta yliopistomaailmalle luonteenomainen pirstaleisuus muuttuisi selkeämmin opintojen syventyväksi jatkumoksi.

– Tavoitteena on, että opettajat tiedostaisivat entistä paremmin, mitä osia heidän opettamansa alue opiskelijoiden kokonaisuudesta vastaa. Kartoitamme opintokokonaisuuksien yhtenäisyyksiä ja eroja. Jokaisen täytyy sitoutua kehittämään omaa työtään ja kokonaisuutta. Mukavuusalueen ulkopuolelle meneminen herättää myös pelkoja,

Myytti helposta aineesta

Terveystieto on ollut pakollisena lukioissa vuodesta 2003 ja yläkouluissa vuodesta 2004 lähtien. Alakouluissa terveystieto on integroitu muihin oppiaineisiin, kuten biologiaan, maantietoon, fysiikkaan ja kemiaan. Ajatus terveystiedosta pakollisena oppiaineena lähti reilu kymmenen vuotta sitten Jyväskylän yliopistosta, jossa koulutetaan maan ainoat terveystiedon opettajat.

Terveystiedon lehtori **Jorma Tynjälän** harmiksi terveystiedolla on oppiaineena virheellinen viheltämällä läpi -maine.

– Myytin mukaan terveystiedosta saa ylioppilaskirjoituksissa helpolla hyvän arvosanan. Mielikuva on väärä. Hyvää arvosanaa varten täytyy käydä vapaaehtoisetkin kurssit ja osata yhdistää tietoja esimerkiksi biologiasta ja psykologiasta.

Sääkslahden mukaan erityisesti Pro-lukio-ryhmittymä on arvostellut terveystiedon kirjoittamista. Terveystiedosta on Sääkslahden mukaan hyötyä jokapäiväisessä elämässä, joten miksi sitä ei kannattaisi opiskella?

– Tulisi pohtia, mitä hyötyä on sellaisista spesifeistä tiedoista ja kaavoista, joita ei voi koskaan käyttää. Terveystiedon aiheet koskettavat monen eri ammattiryhmän lisäksi kaikkien tulevaisuutta, Sääkslahti muistuttaa.

Nuoret janoavat tietoa

Joka vuosi julkaistaan satoja terveyteen liittyviä tutkimuksia, joten terveystiedon opettaminen ei ole helppoa.

Erittäin tärkeää on opettaa nuorille media- ja lähdekritiikkiä. Internetissä moni terveyteen liittyvä asia paisee ja muuttuu matkalla. Oppilaita paljon puhuttavia aiheita ovat esimerkiksi monikulttuurisuuteen sekä seksuaalisuuteen liittyvät normit, arvomaailma ja kehollisuuden kokeminen.

– Opettamisen on oltava hienovaraista. Koulussa voi keskustella kasvuun liittyvistä asioista ilman ennakkosenteista syntyneitä asetelmia, joita vanhempien kanssa voi helposti tulla. Nuoret haluavat kuulla ja puhua kaikista aiheista, Sääkslahti iloitsee. ■

■ teksti ja kuva Hanna Parviainen

Tyytyväisiä ammattilaisia

Liikuntatieteellisestä valmistuneet maisterit ja tohtorit ovat tyytyväisiä koulutuksen antamiin ammattivalmiuksiin. Suurin osa on työllistynyt toivomallaan tavalla: maisterit erityisesti julkisen liikunnan ja terveyden palvelusektorille ja koululaitoksiin ja tohtorit yliopistoihin ja alan tutkimusyksiköihin.

Liikuntasosiologian emeritusprofessori Pauli Vuolle tutki ammattikorkeakoulun ja yliopiston liikunta-alan koulutuksen käyneiden urapolkuja ja kuuli ammattilaisten viihtyvän työssään.

– Liikuntakasvatuksen, terveystieteiden ja liikuntabiologian laitoksista valmistuneiden tyytyväisyys koulutukseensa sekä hyvä työllistyminen ovat arvokas viesti, Vuolle kiittää.

Puutteita johtamistaidoissa

Koulutus sai kritiikkiä sosiaalisten taitojen sekä hallinnollisten ja esimies- ja johtamistaidollisten valmiuksien puutteesta. Luentojen rinnalle kaivataan keskustelua, ryhmätöitä ja esitysten videotointia.

Maisterit toivoivat suunnitelmallisempaa työharjoittelua, mihin ratkaisuksi Vuolle ehdottaa entistä vahvempaa verkostoitumista alumnien kanssa. Heidän kauttaan tuli luontevasti merkittäviä harjoittelumahdollisuuksia.

Tutkimuksesta nousi esiin sivuaineiden merkitys työpaikan saamiseen ja työtehtävien määräytymiseen. Ura-ohjausta ja rekrytointiapua olisi hyvä saada omasta tiedekunnasta heti opintojen alussa sekä toistuvasti opintoaikana, jotta opiskelija osaisi ottaa urasuunnitelmat paremmin huomioon opintosuunnitelmaa tehdessään.

Vuolle ehdottaa, että koulutuksen yhtenäistämiseksi sekä selkeästi toisistaan eroavan opiskelijavalintamäärän vuoksi ammattikorkeakoulu ja yliopisto voisivat tehdä enemmän yhteistyötä. Peruskoulutus voisi tulla ammattikorkeakouluista ja tiedekunta ottaisi vastuulleen maisteri- ja tohtorikoulutuksen ja liikunnanohjaajille räätälöidyn maisterikoulutuksen.

– Ajatus on kuuma peruna, koska yliopiston tulonmuodostus on kytketty tutkimoihin. Asiaa kannattaisi kuitenkin harkita, Vuolle ehdottaa. ■

Lähteet:

Pauli Vuolle: Liikunnasta väitelleiden tohtoreiden urakehitys. LTS Liikuntatieteellinen seura. 2010.

Pauli Vuolle: Liikunnan ja terveyden uralla -vuosina 1984–2008 valmistuneiden liikunta- ja terveystieteiden maistereiden sekä työelämässä toimivien liikunnanohjaajien (AMK) urakehitys. LTS Liikuntatieteellinen seura. 2013.

■ teksti Hanna Parviainen

Voima- ja nopeuslajien huippu-urheilija

Varo liikaa kestävyys­harjoittelua

Liika kestävyys­harjoittelu on vaaraksi huippu-urheilijalle. Erityisesti voima- ja nopeuslajeissa, kuten pikajuoksussa, painonnostossa ja korkeushypyssä liika kestävyys­harjoittelu kääntyy itseään vastaan.

– Mikäli huippu-urheilijat tekevät liian paljon kestävyys­harjoittelua, syö harjoittelu nopeusvoiman, lihasvoiman ja lihakset. Vaikka asia on joillain urheilijoilla jo tiedossa, saatetaan kestävyys­ominaisuutta silti painottaa liian pitkään, sanoo liikuntabiologian laitoksen johtaja, professori **Keijo Häkkinen**.

Monen huippu-urheilijan täytyy olla kisakunnossa läpi vuoden. Nopeus-voima-kuntoa ei saa päästää liian alas, minkä vuoksi tulee helposti treenattua liikaa. Vaikka kestävyys­ominaisuutta voidaan tällöin yleensä vielä kehittää tai ainakin ylläpitää, saattaa Häkkisen mukaan lihasvoiman ja erityisesti nopeusvoiman kehitys alkaa taantua tai jopa kääntyä laskuun. Tämä johtuu voima- ja kestävyys­harjoittelun toisistaan poikkeavista harjoitus­vaikutuksista elimistön hermolihasjärjestelmässä, hormonaalisella ja molekulaarisella tasolla.

Nopeus kasvaa voimaharjoittelulla

Liikuntabiologian laitoksessa on tutkittu voima- ja kestävyys­harjoittelun yhteyttä 2000-luvun alusta saakka. Häkkisen johtama tutkimusryhmä on tehnyt yhteistyötä myös Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHUn kanssa.

– Kymmenen vuotta sitten olisi hämmästyttävä, jos olisi sanottu, että kestävyys­urheilijakin tarvitsee voimaharjoittelua. Olemme saaneet lähivuosina selkeitä tutkimustuloksia, joiden mukaan kestävyys­harjoittelua vähentämällä ja voimaharjoittelua lisäämällä kestävyys­urheilija saa lisää nopeutta ja suoritus­kykyä.

Häkkisen mukaan voimaharjoittelulla on selkeät edut kestävyys­urheilijalle: askellus paranee, suorituksen energiankulutus pienenee ja juoksun nopeus kasvaa. Voimaharjoittelun myötä jo vähäisempi määrä kestävyys­harjoittelua riittää ylläpitämään hapenotto­kykyä.

Kestävyys­harjoittelun osuutta tulisi uskaltaa vähentää esimerkiksi neljän- kahdeksan viikon ajaksi, jolloin

tehostetulla voima- tai nopeusvoimaharjoittelulla pyritäisiin kehittämään hermo-lihasjärjestelmän suoritus­kykyä.

– Juoksun loppuspurtti on selkeä merkki siitä, kuka on harjoittanut hermolihas­puristusta. Ilman riittävää voimaharjoittelua loppuspurttiin ei riitä voimaa, Häkkinen sanoo.

Yhteistyötä ympäri maailman

Tavallinen kuntoilija hyöttyy monilla tavoin sekä voima- että kestävyys­harjoittelusta, kun harjoitus­määrä on kohtuullinen. Harjoittelun tulokset näkyvät fyysisen kunnan kehityksen ohella muun muassa terveyshyötyinä verenpaineessa, luustossa, verensokerissa, rasva-arvoissa ja kehon koostumuksessa.

Aihetta ovat tutkineet erityisesti liikuntabiologian laitoksen tohtorikoulutettavat **Jussi Mikkola, Leena Paavolainen, Moritz Schumann, Elina Silanpää, Ritva Taipale** ja **Timo Vuorimaa**. Tulosten pohjalta voidaan luoda esimerkiksi entistä tehokkaampia liikunta- ja harjoittelumalleja kuntoilijoille ja huippu-urheilijoille sekä potilasryhmien kuntoutukseen. Laitos tekee yhteistyötä terveystieteiden laitoksen ja KIHUn sekä useiden kotimaisten yliopistojen kanssa. Merkittäviä yhteistyö­yliopistoja on myös Australiassa, Yhdysvalloissa, Tanskassa ja Itävallassa. ■

■ teksti Hanna Parviainen

Alussa oli vain innostus

Vuonna 1963 eduskunta päätti siirtää voimisteluope-
tajan koulutuksen Helsingin yliopiston voimistelulaitok-
sesta Jyväskylään vuonna 1963. Koska kaupungissa oli
vahva pedagoginen osaaminen ja hyvät lähtökohdat tie-
teellisen tutkimuksen kehittämiseen. Alussa oli vain kor-
keakoulun professori **Martti Takalan** tuki, harjoituskou-
lun voimistelunlehtori **Lassi Vepsäläinen** ja valtava inn-
ostus. Vepsäläinen sai komean tittelin: hänestä tuli käy-
tännön asioiden hoitaja.

Vepsäläinen valitsi yksin ensimmäisen vuosikurssin
60 opiskelijaa. Hän tarkisti uimataidon, juoksutti kentän
ympäri, arvioi muita liikunnallisia taitoja ja haastatteli.
Ensimmäisen vuoden ajan Vepsäläinen ja harjoituskou-
lun tyttöjen voimistelunopettaja **Tuulikki Kyllönen** vas-
tasivat opetuksesta yhdessä, mutta pian Vepsäläinen pa-
lasi vanhaan työhönsä. Takala pyysi henkilökuntaan tut-
kimusryhmässään työskennelleen, vuonna 1959 voimisel-
telulaitoksesta valmistuneen **Juhani Kirjosen**.

– Minun tehtäväkseni tuli värvätä tuntiopettajia. Se oli
valtava huoli, kirjoitin kirjeitä ympäri Suomen. Vähitel-
len aloimme saada opettajia, ja he olivatkin Suomen par-
haita liikuntapedagogeja. Jyväskylän etuna oli erinomai-
set harjoituspaikat, Hippos, uimahalli ja kentät, kaikki
ihan käden ulottuvilla, Kirjonon muistelee.

Suurta myllerrystä

Opettajien rekrytoinnin lisäksi Kirjosen tehtävänä oli ra-
kentaa opintovaatimukset ”tyhjistä”. Ensimmäiset vuodet
olivat suurta myllerrystä: perus- ja
aineopintokokonaisuudet valmistui-
vat sitä mukaa, kun opiskelijat eteni-
vät opinnoissaan. Syntyi uusia arvo-
sanoja, kuten liikuntapedagogiikka
ja liikuntafysiologia. Laitos käynnisi-
ti myös kunnallisten liikuntasuunni-
telmien tekemisen.

Tutkimus oli lapsenkengissään.
Koska mitään ei ollut valmiina, lii-

Keväisin henkilökunta ja opiskelijat
järjestivät pääarakennuksella liikunta-
illan, jonka tuottamat varat lahjoitettiin
hyväntekeväisyyteen. 1970-luvulta ole-
vassa kuvassa lavalla muun muassa
Kalevi Olin (vas.), Leila Kärkkäinen,
Vaino Varstala, Seppo Forsberg
ja Lasse Kannas.

kuntabiologian laitteet kehitettiin ja rakennettiin itse.
Esimerkiksi liikeratatumuksesta tehtiin pienillä lampuil-
la ja kameran pitkällä valotusajalla.

Oma rakennus 1971

Pikku hiljaa työ alkoi kantaa hedelmää. Ensimmäinen
tutkimus, **Pentti Anttilan** ja Kirjosen ”Kuntoa kouluun”
valmistui 1964, ja samana vuonna nimitettiin ensimmäi-
seksi professoriksi **Esko Karvinen** voimistelufysiologi-
aan. Seuraavana vuonna vihittiin liikuntapedagogiikan
professoriksi **Kalevi Heinilä**, ja näin ensimmäiset tär-
keät professuurit oli perustettu.

Tiedekunta perustettiin 1968 ja siitä kolmen vuoden
kuluttua saatiin oma liikuntarakennus. Vuonna 1975 voi-
ttiin jo puhua kansainvälisyydestä, suhteita oli saatu luo-
tua jo ympäri maailman.

Liikunnan 50-vuotinen historia on ollut vahvasti mie-
lessä kuluneen vuoden aikana, kun joukko emerituspro-
fessoreja, eläkeläisiä ja henkilökunnan väkeä on kokoon-
tunut yhdessä dekaanin ja Jyväskylän yliopiston museo-
laisten kanssa kertaamaan muistoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tuella ryhmä on
digitoinut valokuvia, dioja, nauhoituksia ja lehtileikkeitä
vuosien varrelta sekä koonnut historia-aiheisen näytte-
lyn liikunnan alkuvaiheista, opettajakoulutuksesta ja tut-
kimuksesta. Liikunnasta tiedettä -juhlanäyttely on esillä
liikuntarakennuksen aulaassa 10.10.–31.12.2013 ■.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON MUSEO

■ tekstit Hanna Parviainen

Pyörätuoli ei vauhtia hiljennä

MAIJU TORVINEN

Suomen Urheilugaalan Periksi ei anneta -erikoispalkinnon voittanut Toni Piispanen päätti vammauduttuaan, että on vain kaksi vaihtoehtoa: olla tekemättä mitään tai lähteä tekemään täysillä.

Ranska, Lyon, vammaisurheilun MM-kisat, ratakelausten 200 metrin T51-luokka, 25. heinäkuuta 2013. Suomalainen **Toni Piispanen** kelaat maailmanmestariksi uudella kisaennätyksellä ajassa 41,07.

Pian alkaa tuomaripöydässä kuhista. Kisan aikana algerialainen **Mohamed Berrahal** on tullut kaarteeseen liian lujaa ja ajautunut radaltaan häiriten Piispanen suoritusta. Piispanen on joutunut väistämään puolestaan italialaisen kilpakumppanin radalle.

Vaikka Piispasta on häiritetty, on hän voittanut silti. Normaalisti häiritsejä hylätään, mutta nyt päätetään lisäksi järjestää seuraavana päivänä uusintafinaali.

– Nopeasti huomasi, että en ehtinyt palautua tarpeeksi. Kaikki paukut oli käytetty edellisenä päivänä, ja oli 37 asteen helle, Piispanen kertoo.

Uusinassa Piispanen aika on 40,90, mutta Meksikon **Edgar Navarro** on vielä nopeampi ajalla 40,68.

– Urheilu on tällaista. Meksikolainen oli sillä kertaa parempi, Piispanen myöntää.

Kovaa työtä

Vaikka Piispanen tunnustaa hopeasijan jääneen päällimmäisenä mieleen, ei se kuitenkaan vähennä iloa 100 metrin kultamitalista. Kova harjoittelu tuotti upean tuloksen.

Matka maailmanmestariksi ei ole ollut helppo. Vuonna 1993 Piispanen oli 17-vuotias karatea, jääkiekkoa, jalkapalloa, pesäpalloa ja lumilautailua harrastava kilpaur-

heilija. Haaveissa siinsivät liikunnanopettajan opinnot, mutta Lahdessa pidetty karateesitys muutti kaiken.

Näytökseen kuulunut voltti epäonnistui, ja nuorukainen lensi pää edellä lattiaan. Niska murtui.

– Vammautumisen jälkeen kesti kaksi vuotta hyväksyä asia. Tuli täydellinen fyysinen romahdus, ja tietämättömyys omasta fyysisestä kykenevyydestä oli nollatasoa. Vain kädet liikkuvat, Piispanen muistelee.

Oli kaksi vaihtoehtoa: olla tekemättä mitään tai lähteä tekemään täysillä. Luontainen halu liikkua ohjasi ensin pyörätuolirugbyn ja myöhemmin ratakelausten pariin.

Liikunnanopettajan työ oli poissuljettu, mutta lähipiiri ja liikuntatieteellisen tiedekunnan professorit ja muu henkilökunta rohkaisivat opiskelemaan alaa.

Piispanen aloitti vuonna 1996 liikuntahallinnon opinnot ensimmäisenä pyörätuolia käyttävänä liikuntatieteellisen tiedekunnan opiskelijana. Vaikka tilanne oli kaikille uusi, ottivat opiskelijat ja henkilökunta hänet hyvin vastaan. Yliopistoajasta jäi lämpimät muistot.

– Liikuntatieteellisessä oppi tekemään asioita itsenäisesti, etsimään oikeaa tietoa laajasta tutkimuskentästä sekä tuntemaan liikunnan ilmiöt laaja-alaisesti, vuonna 2003 maisteriksi valmistunut Piispanen kiittää.

Vain yksi ominaisuus

Sekä paralympialaisten arvostus että vammaisuuden käsitys ovat muuttuneet positiivisempaan suuntaan viime vuosina. Vamma ei ole enää ainoa ihmistä määrittävä ominaisuus.

– Vammautuminen on tuonut elämäni paljon uusia asioita. Olen käynyt maailman joka kolkassa ja tavannut paljon olympialaisten ja paralympialaisten johtajia.

Liikuntatieteellisen seuran koordinaattorina työskentelevän vammaisurheilijan elämän parhaat hetket löytyvät kuitenkin arjesta oman perheen kanssa. Muun muassa jalkapalloa harrastavat 5- ja 8-vuotiaat tyttäret pitävät isän kiireisenä. Urheilussa selkeä iso haaste on ollut jo kauan tiedossa: Brasilian Rion paralympialaiset vuonna 2016. ■

Taitoluistelu vei mukanaan

Nuorena luistelun aloittanut valmentaja **Susanna Haarala** sanoo ajautuneensa taitoluistelun opetukseen ja ohjaukseen. Haarala opiskeli ensin liikunnanohjaajaksi Vierumäellä ja siirtyi sitten liikuntatieteelliseen täydentämään opintojaan.

– Liikuntapedagogiikan opiskelu ja samaan aikaan tekemäni työ Jyväskylän taitoluisteluseuran valmentajana olivat hyvät yhdistelmä. Pääsin heti testaamaan oppimaani.

Haarala valmistui vuonna 1996. Hän työskenteli valmennustyövuosien välissä vuoden Varalan Urheiluopiston liikunnanopettajana, mutta lopulta luistelun maailma vei mukanaan.

Tapparan taitoluisteluvalmentajana 11 vuotta työskennelleen Haaran työ kattaa koko seuratyökentän

aina aloittelevien kilpaluistelijoiden valmennuksesta huippu-urheilutyöhön. Parhaiten hänet tunnetaan **Kiira Korven** valmentamisesta.

– Totesin, että valmennus on omin alani, jota osaan parhaiten. Taitoluistelun valmennuksen ote sopii persoonalleni ja ajattelulleni. Taitoluistelun arvostus on noussut, ja jo lapsia valmentavat ammattilaiset, Haarala iloitsee.

Erinomaiset olosuhteet

Jyväskylän työ- ja opiskeluajoista jäivät lämpimät muistot. Kaupungin ja kampuksen kauneus, lyhyet välimatkat sekä erinomaiset harjoittelumahdollisuudet tekivät Haaralaan erityisen vaikutuksen.

– Muissa kaupungeissa luistelun oheisharjoittelu tehdään jäähallin

käytävillä. Jyväskylässä on kansainvälisestikin korkea opetuksen taso. Opinnot ovat antaneet paljon välineitä työhöni, Haarala kiittää. ■

Keho tärkeä instrumentti

Teatterikorkeakoulun liikunnanopettaja **Seppo Kumpulainen** oli jo liikuntapedagogiikan laitoksessa opiskellessaan mukana Ylioppilasteatterissa ja Jyväskylän kaupunginteatterissa. Teatterin maailma kiehoi, ja vuonna 1983 hän tarttui rohkeasti puhelimeen.

– Soitin **Jouko Turkalle** Teatterikorkeaan ja pääsin sunnuntailapsen säkällä näyttämään taitojani. Aloitin työskentelemällä assistenttina kaksi tuntia viikossa, Kumpulainen kertaa.

Turkan vaatimuksesta näyttelijöiden liikuntakoulutus sisälsi muun muassa rankkaa yleisurheilutreenausta, mikä oli Turkalle vallankäytön väline. Eri tavoin ajattelevana Kumpulainen joutui lopulta pahaan konfliktiin Turkan kanssa.

– Turkka antoi eväät, miten levälleen ihminen voi levittää raa-

jansa. Vuonna 1988 ajattelu muuttui, ja nykyään iso eettinen periaate on, että kehoa ei rangaista. Kokonaisuus on pehmeämpi, ja mukaan on otettu myös äänentuotto- ja hengitysharjoitusta. Näyttelijälle keho on tärkeä instrumentti.

Lomatoive johdatti

Kumpulaisen päätyminen Jyväskylään oli hauska nuoruuden tempaus.

– Armeijakaveri oli menossa pyrkimään liikuntatieteelliseen, koska siitä sai neljän päivän vapaan. Minäkin lähdin loman takia. En ollut koskaan miettinyt liikunnanopettajan uraa, mutta olin junioreiden SM-tason yleisurheilija ja tanssinut lavatansseja, joten pääsin suoraan sisään, hän nauraa.

Valmistuttuaan Kumpulainen erikoistui näyttämöliikuntaan Bulgarias-

TINA KUMPUAINEN

sa Sofian teatteri- ja elokuvakorkeakoulussa. Hän työskenteli ensin pienen paikkakunnan liikunnanopettajana, mutta kaipasi enemmän elämää ympärilleen. Teatterikorkea on osoittautunut unelmien työpaikaksi. ■

■ teksti Hanna Parviainen, kuva Sini Pennanen

Satujumpasta olympiastadionille

Stadion-säätiön toimitusjohtaja **Maija Innaselle** oli jo nuorena selvää, että hän tulee työskentelemään liikunnan parissa. Innanen aloitti uransa satujumpan ohjaajana ja myöhemmin valmensi nuoria voimistelijoita, taitoluistelijoita ja uimareita muun muassa Jyväskylässä, Suolahdessa, Nastolassa ja Imatralla.

Innanen pyrki liikuntatieteelliseen tiedekuntaan, mutta ei päässyt heti opiskelemaan. Hän suoritti Varalan Ur-

heiluopiston neljän kuukauden liikunnanohjaajakurssin sekä Pajulahden kaksivuotisen liikunnanohjaajakurssin.

Vuonna 1977 Innanen pääsi liikuntatieteelliseen hallinnon ja suunnittelun opintoihin.

– Koska en ollut päässyt heti yliopistoon koin, että olen tärvännyt aikaa, eikä opiskelu saa kestää enää kauan. Luin koko opiskeluaikani yötä päivää, Innanen sanoo.

Koti Lappeenrantaan

Aiemmat opinnot hyväksiluettiin, ja Innanen suoritti alemman korkeakoulututkinnon alle vuodessa. Hän tapasi liikunnalla silloisen miehensä, ja kesken graduseminaarin pari muutti miehen kotiseudulle Lappeenrantaan. Innanen työskenteli opettajana ja osallistui samalla valtion liikuntapaikkasuunnitelmia Keski-Suomen läänille tekevään työryhmään sekä Imatran kylpylän suunnitteluun.

– Gradu on ainoa asia, minkä olen jättänyt kesken. Yleensä saatan asiat aina valmiiksi, mutta nyt elämä on kuljettanut työstä toiseen, eikä gradulle ole ollut aikaa tai tarvetta. Olen jatkokouluttautunut vuosien varrella muutamaan kertaan, joten ehkä teen vielä gradunkin eläkkeellä valmiiksi, Innanen pohtii.

Innanen on työskennellyt myös Kansaneläkelaitoksen liikunnanohjaajana, Helsingin kaupungin liikuntasuunnittelijana, SVUL:n projektipäällikkönä, liikuntatäryttäjänä, SLU:n yhteyspäällikkönä ja SVOLIN pääsihteerinä.

Koulutus kantaa

Ensimmäiset vuodet olympiastadionin rakennuksen ja toiminnan kehittämistä tukevan säätiön toimitusjohtajana ovat olleet haastavia. Olympiastadionin kuntotutkimus ja uudistamisen rahoituspäätös, hallitusohjelman lobbaaminen ja tapahtumatoiminta ovat pitäneet kiireisenä. Työ on kuitenkin osoittautunut kiinnostavaksi ja innostavaksi.

– Olen ylpeä työpaikastani ja koulutuksestani. Tähän tuleminen on vaatinut kovaa työtä, neuvottelutaitoja ja kumppanuutta sekä tietoa politiikasta, yhteiskunnasta ja urheilujärjestöistä. Työnhaussa ei ole aina sattumalle sijaa, Innanen muistuttaa. ■

Suuren alumnijuhlan tuntua

Yliopistomme juhlisti 150-vuotista historiaansa yliopistoyhteisömme juhlista suurimmalla. Kahdeksas kaikkien tiedekuntien yhteinen maisteri- ja tohtoripromootio keräsi elokuun 23.–25. päivä Jyväskylään ennätysjoukon akateemista koulutusta juhlistavia yliopistomme alumneja ja yliopistoväkeä. Akateemisia perinteitä noudattavassa, kaikkiaan noin tuhat henkilöä yhteen keränneessä promootiotilaisuudessa maisterin arvon sai 209 maisteria ja tohtorin arvon 161 tohtoria. Yliopistollemme vihittiin myös 15 uutta kunniatohtoria.

Monelle promootio oli hieno tilaisuus palata hetkeksi oman alma materinsa helmaan ja tavata opiskeluajoilta tuttuja ihmisiä – ystäviä, opettajia, oman gradun tai väitöskirjan ohjaajia.

Ainutkertaista ja ainutlaatuista

Minulla oli suuri kunnia toimia promootion 2013 järjestelyistä vastaavana gratistana. Lupautuessani tehtävään en tiennyt, mihin olin itseni laittanut. Juhlan kokoluokka ja sadat yksityiskohdat yllättivät viime hetkille saakka, mutta onneksi lopputulos positiivisesti. Juhla oli onnistunut. Sen voi

aistia seuraavan aukeaman tunnelmakuivista.

Keskellä kiivaimpien ja kiireisimpien promootiojärjestelyjen minua kanto ajatus, että teen tässä jollekin hänen elämänsä ainutkertaista tilaisuutta. Promovoitua voi maisteriksi ja tohtoriksi vain kerran. Ainutlaatuisen kokemuksesta tekee se, että jokaisella maisterilla ja tohtorilla on oma akateeminen saavutuksensa, mitä juhlistaa. Jokainen promovendi juhlaan valmistautuessaan tai viimeistään juhlakulkuessa astellessaan varmasti pohti mitä kaikkea omalle akateemiselle uralle on mahtunut – mitä minä olen yliopistossa tähän mennessä saavuttanut? Mitä yliopisto minulle merkitsee?

Itse jään odottamaan muutaman vuoden kuluttua järjestettävää seuraavaa promootiota. Silloin nostatan juhlalunelmaa maisterina maistereiden joukossa ja riemuksen koko sydämestäni akateemisten perinteiden ympäröimänä.

Jos olet promovoinut maisteri tai tohtori – tulethan sinäkin juhlimaan silloin kanssani!

**Promootioon 2013 osallistuneita kiittäen,
gratista Anne Vartiainen**

KUTSU

Tervetuloa alumniyhdistys Jykys ry:n vuosikokoukseen perjantaina 11.10.2013 klo 12.00 Liikunta-rakennuksen kokoushuoneeseen L 314.

Vuosikokouksessa kuullaan yliopiston ajankohtaisia kuulumisia ja käsitellään yhdistyksen sääntömääräiset asiat. Ilmoittautumiset ma 7.10.2013 mennessä: Asta Ruodemäki, puh. 050 361 0979, asta.ruodemaki@jyu.fi

Promoottori Jukka Louhivuorella oli kunnia ojentaa tohtorinmiekkä tasavallan presidentti Sauli Niinistölle.

PROMOOTIO

Jyväskylän yliopiston historian kahdeksas kaikkien tiedekuntien yhteinen maisteri- ja tohtoripromootio oli aurinkoinen akateemisin menoin vietetty juhlatuokionloppu.

■ teksti Anne Vartiainen, kuvat Petteri Kivimäki

Tieteitä ja oppineisuutta symboloivat maisterinseppeleet syntyivät aktia edeltävän illan seppelensitojaissa.

Älyn terävyyttä kuvastavat tohtorinmiekat teroitettiin perinteitä noudattaen miekanhiojaissa.

Lähes viidensadan henkilön akateeminen juhla-kulkue näyttäytyi yleisölle marssiessaan Puistokatua pitkin.

Promootiopäivän illallistanssiaisissa vastapromovoidut maisterit ja tohtorit pyörähtelivät vanhojen tanssin tahtiin.

Sunnuntaina maisterit veivät oman kivensä Opinkiven muistomerille.

Promoottori Jukka Louhivuori ja muut officiantit saivat kunnia-kierroksensa kantotuoleissa.

S/s Suomi ja m/s Rhea veivät rehtori Matti Mannisen ja promootioväen sunnuntaiselle huviretkelle.

■ teksti Hanna Parviainen

Suomalaisten terveys ihastuttaa

Kunniaohtoriksi promovoitu emeritusprofessori **Thomas McKenzie** on tehnyt pitkäaikaista yhteistyötä liikuntatieteellisen tiedekunnan kanssa. McKenzie oli muun muassa pääpuhujana Jyväskylän yliopiston isännöimässä AIESE-Pin maailmankongressissa vuonna 2006.

Kaliforniassa San Diegon yliopistossa työskentelevä McKen-

zie on kansainvälisesti arvostettu liikuntapedagogiikan tutkija ja liikunnan ja terveyskasvatuksen opettajakoulutuksen kehittäjä. Hän on julkaissut yli 200 tieteellistä artikkelia, joissa keskeisenä teemana on lasten ja nuorten terveyden ja fyysisen aktiivisuuden edistäminen.

– Minulla on ollut ilo toimia johtotehtävissä kaikilla urheilun tasoilla ylipainoisille järjestetyistä kuntoleireistä aina huippu-urheilijoihin. Unohtumattomin kokemukseksi on Soulin olympialaisten avajaisseremonia, johon osallistuin osana Yhdysvaltojen naisten lentopallojoukkueen henkilökuntaa, McKenzie iloitsee.

Suuria eroja

Kunniaohtori näkee selkeitä eroja Suomen ja Yhdysvaltojen kansalaisten terveydessä ja terveydenhuollossa. Erityisesti suomalaisten aktiivinen elämäntapa sekä maan hyvä terveydenhuolto ihastuttavat häntä.

McKenzien mukaan Yhdysvalloissa on panostettu enemmän korkeakouluopiskelijoiden kuin peruskoulukäikäisten liikunnanopetukseen. Maan korkeakoulut tarjoavat kattavia koulujenvälisiä koulutusohjelmia fyysisesti

taitavimmille ja kova-kuntoisimmille oppilaille. Heille liikunnanopettajat toimivat sekä opettajana että valmentajana.

McKenzie arvostaa suuresti Suomen liikunnanopettajakoulutusta sekä yhtenäistä koululiikuntaa. Yhdysvalloissa ei ole kansallista liikunnan opetussuunnitelmaa, vaan koulutuksesta päätetään osavaltioiden ta-

solla.

– Pelkästään Illinoisissa on 28 virallista liikunnanopettajakoulutusta tarjoavaa korkeakoululaitosta. Useissa osavaltioissa ala-asteella liikuntaa opettavat aineeseen erikoistuneet opettajat. Opetuksen määrä, kesto, sisältö, arviointitapa ja laatu vaihtelevat suuresti alueellisesti ja jopa koulujen ja luokkien välillä.

Tennis yhdistää

Liikunta on emeritusprofessorille elämäntapa. Suosikkilajiaan tennistä sunnuntaisin jo yli kolmenkymmenen vuoden ajan samassa ystäväporukassa pelannut McKenzie pitää kunniaohtorin arvonimeä suurena kunniana.

– En olisi ikinä uskonut, että työemme liikkumisen, liikunnan opetuksen ja terveyden edistämisen parissa saa tunnustusta myös Pohjois-Amerikan ulkopuolella, McKenzie kiittelee.

McKenzie promovottiin yhdessä 14:n muun työelämässä, yhteiskunnallisissa tai tieteellisissä tehtävissä ansioituneen kunniaohtorin kanssa. ■

Kuva: Jussi Jäppinen

LIIKUNTATIEEELLISEN TIEDEKUNNAN 50-VUOTISJUHLA JA YLIOPISTOPÄIVÄT

Tervetuloa juhlimaan kanssamme tiedekunnan merkkipuotta ja tapaamaan entisiä ja nykyisiä liikuntalaisia! Monipuolista ohjelmaa sisältävillä Yliopistopäivillä herätellään eloon myös legendaarinen Liikuntailta ja julkistetaan Liikunnan Vuoden Alumni. Hiljattain mittavan remontin kokenut Liikunta-rakennus tarjoaa tapahtumalle hienot puitteet.

OHJELMA

TORSTAI 10.10.2013

- 10.00 Liikunnasta tiedettä. Yliopistopäivien ja liikuntatieteellisen tiedekunnan 50-vuotisjuhlanäyttelyn avajaiset, Liikunta
- 10.00–12.00 Opiskelijoiden järjestämä liikuntatapahtuma, Liikunta
- 12.00–17.00 Kallis urheilu -seminaari, "Liikunnan romahtanut tasa-arvo? Urheilu kansakunnan rakentajasta viihdespektaakkeliksi." (L304)
- Seminaarin ohjelman esittely, professori Kimmo Suomi, puheenjohtaja
 - Seminaarin avaus, dekaani Lasse Kannas
 - Urheilun kansainväliset ja kansalliset muutossuunnat, professori Hannu Itkonen
 - Sport as a Global Entertainment, professori Chris Gratton
 - Olympiakomitean huippu-urheilulinjaukset, Olympiakomitean puheenjohtaja Risto Nieminen
 - Kunnallisten liikuntapalvelujen tulevaisuus? Liikuntatoimenjohtaja Hilpi Tanska
- 14.00 Kahvitarjoilu ja tutustuminen 50-vuotisjuhlanäyttelyyn
- 15.00–17.00 Paneelikeskustelu, pj. pääsihteeri Kari Keskinen
- Hilpi Tanska, Salon kaupungin liikuntatoimenjohtaja, Kurjistuva kuntatalous – vaarantuuko liikuntapalvelujen tasa-arvo?
 - Risto Nieminen, Olympiakomitean puheenjohtaja, Mistä huippu-urheilulle rahat?
 - Minna Paajanen, valtion liikuntaneuvoston pääsihteeri, Valtionhallinnon toimenpiteet huippu-urheilun edistämiseksi

- Toni Piispanen, paralympialaisten kultamitalisti 2012, maailmanmestari 2013, Vammaisurheilu – kallis ja rakas harrastus?
- Hannu Itkonen, professori, Urheilua rahan vai aatteen voimin?

- 17.30–19.00 Liikuntailta, Päärakennuksen juhlasali
Viihteellisiä tanssi- ja liikuntaesityksiä
- 19.30 Liikunnan yhteiskuntatieteiden alumni-ilta

PERJANTAI 11.10.2013

- 9.00–10.30 Valmentajakahvit, Liikunta
- 9.00–12.00 Liikuntalaboratorioiden avoimet ovet. Tiloissa tehdään kehon koostumuksen ja fyysisen suorituskyvyn mittauksia. Viveca ja Liikunta- ja terveyslaboratorio
- 9.00–12:00 Demokahvila, Viveca
- 11.00–13.00 Liikunnalla tapahtuu
Luentoja alumneilta nykyisille opiskelijoille
Yleisöluentoja liikunnan ja terveyden asiantuntijoilta
Liikunnan avoimet ovet
- 14.00–16.00 Liikuntatieteellinen tiedekunta 50-vuotta pääjuhla, yliopiston päärakennuksen juhlasali
- 19.00 Juhlat jatkuvat. Ilta-ilaisuus Liikunnalla: seurustelua, tanssia, musiikkia, ilta-palaa, juotavaa

LISATIETOJA JA ILMOITTAUTUMINEN

Asta Ruodemäki 050 361 0979, asta.ruodemaki@jyu.fi

www.jyu.fi/yliopistopaivat

PIIRILEIKKEJÄ JA MARJAPIIRAKKAA

Seminaarin opettajia ja muuta henkilökuntaa Roninmäen retkellä vuonna 1921.

Elokuussa koko seminaari lähti Seminaarinmäen toverikunnan järjestämälle syysretkelle Myllyjärven Roninmäelle. Opiskelijat, henkilökunta lapsineen ja kaupunkilaiset kävelivät yhdessä noin viiden kilometrin matkan toverikunnan lippu etunenässä. Naiset olivat pukeutuneet kansallispukeihin ja miehet tummaan pukuun. Posliiniastiat, ruuat maitohinkeissä, samovari, tarjottimet, pöydät, tuolit ja palvelusväki tulivat perässä ensin hevosella, myöhemmin lava-autolla.

1800-luvun lopusta aina 1930-luvulle asti vietetty syysretki oli syksyn odotettu tapahtuma. Seminaarisuusia vuosina 1893–96 opiskelleen Anshelm Bergmannin muistelmien mukaan retken järjestelyt olivat työläitä, mutta kovan työn arvoiset.

– Se oli kova työ, sillä vähä seikka ei ollut ruokkia ja juottaa siellä etäällä kaikki seminaariin kuuluvat ja vielä perheelliset perheineen. Seminaarin hevosella kuletettiin sinne tavaroita, ja hevosellahan nuo vanhemmat osanottajatkin sinne saapuivat, mutta kaikkien mieli sinne paloi.

Ateria oli maistuva, Bergmannin sanoin ”syötiin hyvää, vahvaa ruokaa, juotiin kaljaa ja kahvia”. Jyväskylän seminaarin historiasta kirjoittaneen Aimo Halilan mukaan aterian kruunasi vielä ”mainio marjapiirakka”.

Kireä alkujännitys

Bergmann kertoo säiden olleen ikuinen jännittämisen aihe.

– Meidän aikanamme ilmakin sattui suosimaan joka kerta, mutta sitäpä ei edes edellisenä päivänä tiedetty, joten alkujännitys oli kireä.

Suurella mäellä metsän keskellä nostettiin lippu salkoon, urheiltiin, leikittiin piirileikkejä ja tanssittiin. Alakoulun johtajaopettaja Juho Jussila oli alkanut valmistaa puisia esineitä ja leluja ja hänen kehittämänsä suomalaista tikkataulupeliä pelattiin syysretkellä innokkaasti.

– Tyytyväisin mielin illan langetessa palailtiin kotiin. Siinä retkessä oli aina oma juhmallinen tuntunsa, muistelee Bergmann.

Lehtorit lippalakeissaan

– Tällaisenkin sinänsä vähäisen ympäristönvaihdoksen seuraukset saattoivat välistä olla hämmästyttävät. Arvokkaat, korkea- ja kovakauluksiset lehtorit liikkuvat luonnon keskellä kotoisesti lippalakeissaan ja olkihatuissaan. Heistä oli tullut ”ihmisiä”. Roninmäen retkellä joku jäykkä lehtorinnaamio vaihtui monen oppilaan ihmeeksi vapautuneeksi hymyksi. Siellä joku tavallisesti huolestuttavan hapan, aina ja joka paikassa vain opettava persoonallisuus, eräänlainen ärsyttävä ”opettajattaren pystyyn nostettu etusormi” edes hetkeksi unohti raskaan roolinsa taakan, Halila kuvaa.

Korkeakoulu toi mukanaan akateemiset traditiot. Toverikunta vaihtui ylioppilaskunnaksi ja Roninmäen syysretki fuksiaisperinteeksi.

Lähteet: Halila, Aimo: Jyväskylän seminaarin historia, Porvoo: WSOY 1963, sivut 299–300 sekä Anshelm Bergmannin (myöhemmin Leimu, 1867–1943) muistelmien seminaariajoistaan vuosilta 1893–96. Julkaisevaton. ■

Tiedonjyvä esittelee juhluvuoden numeroissaan tapahtumia seminaarin, kasvatustieteellisen korkeakoulun ja yliopiston 150 vuoden varrelta. Tuokiokuvia julkaistaan vuoden aikana myös yliopiston verkkosivuilla.

■ teksti Hanna Parviainen, kuva Petteri Kivimäki

Ensimmäinen kokonaan joustava kaukalo

Jyväskylän Synergia-areenalle on asennettu kesän aikana uudet vaatimukset täyttävä joustokaukalo. Joustavilla välitolpilla ja pelaajia ja katsojia suojaavilla läpinäkyvillä plekseillä varustettu malli nousi Jyväskylään ensimmäisenä Suomessa. Myöhemmin kesällä vastaava joustokaukalo pystytettiin myös muutamaan muuhun jäähalliin Suomessa.

Jousto- ja turvakaukalot tulevat pakolliseksi SM-liigassa kaudella 2014–2015. SM-liiga haluaa estää, ettei yksikään pelaaja loukkaannu vaarallisen kaukalon takia. Jyväskylän jäähalliyhtiön toimitusjohtaja **Esko Erikssonin** mukaan Hippoksella tuntuu haasteeseen nopeasti.

– Kaikkien käyttäjien turvallisuus on tärkeää. Emme ajattele vain SM-liigan ja Mestiksen vaan myös A- ja B-junioreiden sekä katsojien turvallisuutta, Eriksson painottaa.

Testaus liikuntabiologian laitoksessa

Kaukalon toimittajaksi valikoitui kotimainen Raita Sport Oy, joka rakentaa samanlaisen kaukalon myös ensi talven Sotshin olympialaisiin. Kaukalon suunnitteluvaiheessa jousto-ominaisuuksia tutkittiin ja testattiin liikuntabiologian laitoksessa.

–Raita Sportin toimitusjohtaja **Tuomo Hyvärinen** otti meihin yhteyttä ja kertoi, että haluaa tehdä joustokaukalon, joka vaientaa törmäysvoimia eniten, ja jonka ominaisuudet hän tietää itse tarkasti, professori **Janne Avela** kertoo.

Avela alkoi yhdessä graduntekijä **Piritta Poutiaisen** kanssa selvittää, millä voimalla taklauksia tehdään. Mittaukset tehtiin JYPin SM-liigan seitsemässä pelissä, joissa kaukalon yhteen kulmaan asetettiin kiihtyvyyssanturi ja kattoon high speed -kamera.

Vesa Karjalainen (vas.), Mauri Koskela ja Heikki Hanski Raita Sport Oy:sta asensivat Hipposhallin joustokaukaloa heinäkuussa.

Laboratoriossa simuloitiin heilurijärjestelmällä iskuja vastaavalla nopeudella ja törmäysvoimalla eri kohtiin alkupe räisen ja joustokaukalon laitaan. Tutkimuksissa mitattiin laidan antamia vaimenusominaisuuksia, mistä saatu- jen tulosten perusteella löydettiin paras jousto-

kaukalomalli. Voittanut malli vaimensi törmäysvoimaa 20 prosenttia enemmän kuin vanha laita.

Jäähalliyhtiö rahoittajana

SM-liiga otti liigassa pelaavien joukkueiden hallien vaatimustasoksi Avelan työryhmän määrittelemät joustokaukalon parametrit. Pari vuotta kestäneestä tutkimuksesta julkaistiin myös kansainvälinen raportti *European Journal of Sport Science* -lehdessä.

Uusi kaukalo vaimentaa ja joustaa hallitusti, mutta myös vastustaa liikettä. Kaukalossa on plekseistä kootujen laitapalojen välissä joustava lista, joka on turvallisempi kuin Hartwall-areenan joustokaukalossa oleva metalliputki. Listan avulla kappaleiden väliin ei myöskään jää rakoa.

– Tämä on ollut mielenkiintoinen projekti senkin takia, että jääkiekko on ollut itselleni tärkeää pienestä pitäen. JYP otti merkittävään asiaan varaslähdön jo pari vuotta sitten päästämällä meidät tutkimaan pelien taklausvoimaa, Avela kiittelee.

Kaukalon kustannukset rahoittaa jäähalliyhtiö, jonka osakkaita ovat Jyväskylän kaupunki, Jykes Kiinteistöt Oy ja JYP Jyväskylä Oy. Kustannukset liikkuvat 150 000–180 000 euron paikkeilla. Lisäksi JYP investoi omalla kustannuksellaan uudet päätyverkot ja jäähyaition suojakatokset. ■

Saako ilmasto manipuloida?

Kortetmäki Teea, Laitinen Arto ja Yrjönsuuri Mikko (toim.): Ajatuksia ilmastoetiikasta. Jyväskylä: SoPhi 123. 2013. Teos on tarjolla vapaana nettijakeluna <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-5279-2>

Monet ilmastonmuutokseen liittyvät kysymykset ovat eettisiä. Ne liittyvät vastuunjakoon, heikompien vahingoittamiseen, kustannusten jakamisen reiluteen ja ihmisten perusoikeuksiin. Jo kysymys ilmastotoimien taloudellisista kustannuksista on eettinen: miten painotamme tulevaisuuden ihmisten etuja oimiimme nähden? Onko ilmaston manipulointi eettisesti hyväksyttävää?

Ensimmäinen suomalainen ilmastoetiikan tekstikokoelma tarjoaa filosofisia välineitä eettisesti sallittavien ja poliittisesti toivottavien keinojen ja päämäärien arvioimiseen.

Jyväskylän yliopiston julkaiseman teoksen kirjoittajina ovat akatemiaturkija **Markku Oksanen**, yhteiskuntatieteiden tohtori **Teppo Eskelinen** sekä filosofian jatko-opiskelijat **Lauri Lahikainen**, **Simo Kyllönen**, **Teea Kortetmäki**, **Säde Hormio** ja **Sanna Joronen**. -HP ■

”Komennan kuin omaa poikaa”

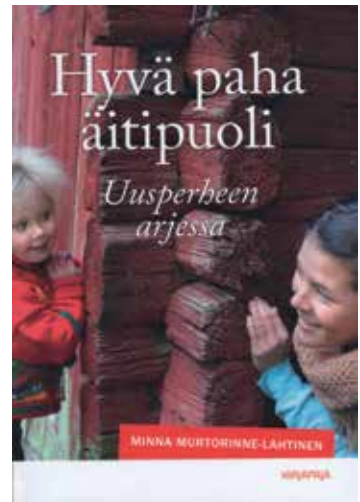
Murtorinne-Lahtinen, Minna: Hyvä paha äiti puoli – Uusperheen arjessa. Helsinki: Kirjapaja. 2013. 153 s.

”Minä kyllä ostan koko tämän talon ja sitten MINÄ päätän, ketä tässä talossa asuu! Täällä asuu Äiti ja Isä ja Minä, EI KETÄÄN muita!” (Lotta)

Sadun paha äiti puoli tuo Lumikille myrkytetyn omenan ja pakottaa Tuhkimon raatamaan. Todellisuuden äiti puolen elämä on arka aihe, josta ei keskustella julkisuudessa – naistenlehtien kiiltokuvajuttuja lukuun ottamatta. Äiti puoliin kohdistuvat odotukset ovat usein ristiriitaisia, eivätkä monet jaa todellisia tuntejaan edes lähimmilleen.

Teos kertoo uusperheessä elävien naisten niin kielletyistä ja kipeistä tunteista kuin ilonhetkistäkin. Tarinat äiti puoleksi kasvamisesta tarjoavat lukijalle erilaisia samaistumismahdollisuuksia.

Parhaimmillaan uusperhe rikastuttaa elämää, ja äiti puolesta tulee puoli äiti. Nimimerkki Lotta iloitsee suhteestaan puolilapseensa: ”Kysyjille vas-

taan: Minun poika se on, vaikka en oo ite tehnykkään. Komennan minä sitä kun ommoo poikkoo.”

Minna Murtorinne-Lahtinen työskentelee tutkijatohtorina kasvatus-tieteiden laitoksessa. Kirja perustuu vuonna 2011 valmistuneeseen väitöskirjaan äiti puolen identiteetin rakentamisesta. -HP ■

Etäisyys tärkeää politiikassa

Vaarakallio, Tuula ja Haapala, Taru (toim.): The Distant Present. SoPhi 122. 2013. Teos on tarjolla vapaana nettijakeluna <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-5102-3>

Politiikan tutkimukselle on välttämätöntä tietoisien etäisyyden luominen, mikä korostuu oman ajan poliittisia ilmiöitä analysoivassa tutkimuksessa. On välttämätöntä etäännyttää nykyhetken ilmiö ja nähdä se ”vieraana”, jotta sitä voi analysoida ja ylittää politiikkaan liittyvä monitulkintaisuus, valmiit ennako-oletukset, arvolutaumat sekä

journalistiset itsestään selvytykset.

The Distant Present -kirjan artikkelit osoittavat etäännyttämisen hyödyllisyyden etenkin puhetta ja tekstejä analysoivassa tutkimuksessa. Etäännyttämällä voi kirjoittaa myös itselle vastenmielisestä ajattelutavasta tarkoitamatta asian puolustamista.

Kirjaan kirjoittaneet professori **Kari Palonen**, YTT **Anna Kronlund**, YTT **Anna Björk** ja YTL **Hanna-Mari Kivistö** ovat politiikan tutkijoita yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksesta. -HP ■

Vinkkejä kirjallisuustunneille

Ahvenjärvi, Kaisa ja Kirstinä, Leena: Kirjallisuuden opetuksen käsikirja. SKS. Tietolipas 239. Helsinki 2013. 234 s.

Mitä on kirjallisuuden opiskeleminen ja ymmärtäminen? Miten opettaja voi herättää kirjat eloon ja saada nuoret kiinnostumaan klassikoista? Miten lukemisesta voi tulla elämäntapa?

Ensimmäinen suomalainen kirjallisuuden opetukseen keskittyvä teos on kattava tietopaketti peruskoulun ja lu-

kion opettajille ja opettajiksi opiskeleville. Se antaa vinkkejä kirjallisuustuntien suunnitteluun ja erilaisten opetusmenetelmien käyttöön sekä luo katsauksen suomalaisen kirjallisuuden opetuksen historiaan ja erilaisiin näkemyksiin lukijuuden kehittämisestä.

Kaisa Ahvenjärvi opettaa kirjallisuutta ja kirjallisuuspedagogiikkaa taiteiden ja kulttuurintutkimuksen laitoksessa. **Leena Kirstinä** on kirjallisuuden emeritaprofessori. -HP ■

Oi kuvatuksia ja mielijuohteita!

Hassinen, Pekka: Oi kuvatuksia ja mielijuohteita. Tarinoita Jyväskylän yliopiston ja sen edeltäjien vaiheista (toim. Hyvönen, Marja-Liisa, Koski, Minerva ja Vuorinen, Pirjo), 2013. Jyväskylän yliopiston museon julkaisuja 21. Saarijärvi 2013, n. 300 s.

Syyslukukauden alkupäivinä ilmestyyvä teos kertoo elämänmakuisesti sanoin ja kuvin kansakoulunopettajaseminaa-

rin ja korkeakoulun tien kansainväliseksi yliopistoksi. Tie Jyväskylän yliopistoksi on kulkenut monen vaiheen kautta: seminaari 1863, kesäyliopisto 1912, kasvatusopillinen korkeakoulu 1934, yliopisto 1966. Uno Cygnaeuksen perustamasta Suomen ensimmäisestä opettajainkoulutuslaitoksesta muodostui suomenkielisen sivistyksen keskus ja aluksi myös ainoa paikka, jossa naiset saivat korkeampaa ope-

tusta. Suomenkielisen kulttuurin merkkihenkilöstö oli vahvasti kytköksissä seminaariin.

Teoksen nimi ”Oi kuvatuksia ja mielijuohteita” tulee piirilääkäri Wolmar Schildtiltä, joka näin hehkutti tulevaisuuden näkyään Jyväskylään perustettavasta suomenkielisestä yliopistosta. Schildtin uudissanat ovat arkeamme, mutta vieläkö löytyy teoksessa esitelyjen kaltaisia tarmokkaita jaakolänkelöitä tai fannygöösejä? Rakkaus liittää tänään somessa ja skypeässä, mutta viesteille oli ilmiänsä ennenkin. Teoksessa muistellaan muun muassa puuroporttia ja puistosotia, huippututkimuksen uranuurtajia Arvo Lehtovaaraa ja Erik Ahlmania, työlle ja liikkumiselle puitteet luoneen arkkiteuurin yksityiskohtia sekä Mattilanmiemen ja Ylistönrinteen kampusten rakentamista.

Kuvateos sopii selattavaksi tai sanasta sanaan ahmittavaksi. Valokuvat ja esineistö ovat yliopiston museon kokoelmista, ja osaltaan teos opastaa kävijää jo marraskuussa Seminarium-rakennuksessa avattavaan, yliopiston vaiheita esittelevään Soihut-näyttelykeskukseen. -TVK ■

OI KUVATUKSIA JA MIELIJUOhteITA

Tarinoita Jyväskylän yliopiston ja sen edeltäjien vaiheista

Pekka Hassinen

- 2.–6.9. Lukuvuoden 2013–2014 avajaisviikko
 2.–6.9. Kampuskierroksia avajaisviikolla, Euroopan rakennusperintöpäivät
 4.9. Lukuvuoden avajaiset
 5.9. Yhteistyöllä menestykseen – tiede ja huippu-urheilu kohtaavat Vuokatissa
 5.9. ”Organisaation muisti - Jyväskylän yliopiston 150-vuotisjuhluvuosi Jyväskylän maakunta-arkiston asiakirjanäyttelyssä” Luento, Maakunta-arkisto
 5.–6.9. eNorssin syysseminaari Opettajankoulutus 150 vuotta - Unon jalanjäljillä kohti tulevaa
 12.9. Opettajankoulutusta Kokkolassa 25 vuotta -juhla
 12.–14.9. Liikuntapedagogiikan kansainvälinen tutkijaseminaari, AIESEP Scientific Research Seminar
 17.9. Keski-Suomen menestysseminaari
 21.9. Liikuntapäivä yliopiston henkilökunnalle ja perheille
 26.9. Visioita tulevaisuuden koulusta konferenssi
 –27.10. Kokoelmien kätköistä, Keski-Suomen luontomuseo
 1.10.–16.11. Liikuntakasvatus Jyväskylässä -kokoelmanäyttely, kirjasto
 7.–8.10. International seminar: Teacher education in the future: Challenges in research and professional development
 7.–11.10. T. Hurma – opettajankouluttajan muotokuva, OKL / kirjaston ala-aula
 10.10.–31.12. Liikunnasta tiedettä. Liikuntatieteellisen tiedekunnan 50-vuotisjuhlanäyttely
 10.–11.10. Yliopistopäivät liikuntatieteellisessä tiedekunnassa
 10.–12.10. Liikuntatieteellisen tiedekunnan alumnitapahtumia
 10.10. Kallis urheilu -seminaari
 10.10. Yleisötapahtuma: Liikuntailta – tanssi- ja liikuntaesityksiä
 11.10. Liikuntalaboratoriot tutuiksi – avoimet ovet klo 9–12
 11.10. Liikuntakasvatuksen laitoksen avoimet ovet klo 11–13
 11.10. Liikuntatieteellisen tiedekunnan 50-vuotisjuhla
 19.10. October Jam -tanssitapahtuma
 23.–24.10. Nanotiedepäivät NSDays 2013
 25.–26.10. Opinto-ohjaajakoulutuksen 40-vuotisjuhla
 1.11.2013–31.3.2014 Sademetsän lapset. Kuopion luonnontieteellisen museon kiertonäyttely, Keski-Suomen luontomuseo
 20.11.–6.1.2014 Kuusijuhlaperinne, jouluihin kokoelmanäyttely, kirjasto
 21.–22.11. Kasvatustieteen päivät
 28.–30.11. International symposium: Biomechanics from basic research to practical applications
 22.11. Jyväskylän yliopiston tiedemuseon näyttelykeskus Soihtu avautuu, Seminarium
 27.11. Junior Games -kilpailut Hipposhallissa
 5.12. Liikunnan tanssiaisat
 6.12. OKL:n opiskelijoiden soitukulkue
 11.12. Uusien professoreiden juhluennot
 11.12. Seminaarinmäen kauneimmat joululaulut
 17.12. Yliopiston kuusijuhla

Oletko järjestämässä juhlia?

Täydellisen juhlapäivän takaavat Martta-keskuksen keskeinen sijainti, arvokkaan tyylikäs miljöö sekä ammattitaitoinen ja joustava palvelu. Juhlien suunnittelussa lähdemme liikkeelle

Teidän toiveistanne. Tutustu tiloihimme sekä esimerkkiruokalistoihin osoitteessa www.juhlapalvelumartta.fi. Meillä on myös anniskelu oikeudet.

Tervetuloa järjestämään elämäsi juhlat!

Juhla- ja kokouspalvelu Martta Oy
 Yliopistonkatu 11, 40100 Jyväskylä, puh. 045 116 7765, jkmyyntipalvelu@martta.fi

Väitelleet 5.4. – 16.8.2013

5.4.2013
TtM Helinä Nurmenniemi, yrittäjä, Palkkatyöstä yrittäjäksi. Sosiaali- ja terveysalalla toimivien yrittäjien ajateltavan muutoksista.

6.4.2013
FM Leena Ripatti-Torniainen, journalistiikka, Ihminen julkisessa maailmassa. Näkökulmia julkista toimijaa ja julkisen muodostumista koskeviin käsitteisiin.

6.4.2013
MSc, MD Ji Zhang, ekologia ja evoluutiobiologia, Impact of biotic and abiotic factors on bacterial virulence.

12.4.2013
YL Paula Eerola-Pennanen, yhteiskuntapolitiikka, Yksilönä vaan ei yksin – Lapset minuuden muodostajina päiväkodissa.

27.4.2013
YTL Mikko Jakonen, valtio-oppi, Multitude in Motion: Re-Readings on the Political Philosophy of Thomas Hobbes.

3.5.2013
KTL, FM Tytti Solankallio-Vahteri, Valta perheyrittäjien naisten subjektiivisena kokemuksena.

4.5.2013
FM Anna Hjorth-Röntynen, taidehistoria, Sell in good company: Social capital as a strategic tool in fine art auction business.

10.5.2013
FM Sami Lehesvuori, kasvatustieteet, Towards dialogic teaching in science: Challenging classroom realities through teacher education.

18.5.2013
TtM Katariina Korniloff, fysioterapia, Interrelationships of physical activity and depressive symptoms with cardiometabolic risk factors.

23.5.2013
FM Jani Turunen, fysiikka, Novel methods for analysis of radioactive samples using position-sensitive detectors, coincidence techniques and event-mode data acquisition.

24.5.2013
FM Antti Eloranta, akvaattiset tieteet, The variable position of Arctic charr (*Salvelinus alpinus* (L.)) in subarctic lake food webs.

24.5.2013
Márta Sárosi-Szabó, musiikkitiede, Hans Koessler munkássága és tanári tevékenységének hatása a 20. századi magyar zenére.

24.5.2013
KM Mari Vuorisalo, varhaiskasvatustiede, Lasten kentät ja pääomat. Osallistuminen ja eriarvoisuuksien rakentuminen.

25.5.2013
YTL Anna Kronlund, valtio-oppi, Parliamentary Oversight of the Exceptional Situations in a Presidential System. Debating the Reassertion of the Constitutional Powers of the US Congress.

27.5.2013
FM Hanna Hakomäki, musiikkiterapia, Storycomposing as a Path to a Child's Inner World. A Collaborative Music Therapy Experiment with a Child Co-Researcher.

30.5.2013
KT Antti Pirhonen, tietojenkäsittelytiede, Human conceptualisation processes as a perspective on the design and evaluation of user-interfaces.

31.5.2013
FM Pasi Nieminen, kasvatustiede, Representational consistency and the learning of forces in upper secondary school physics.

31.5.2013
FM Seppo Salo, yrittäjä, Yritys hyvä kymmenen. Monitapaustutkimus aikuisopiskelijoiden opintojen etenemisestä ja sisäisestä yrittäjyydestä.

Väitelleet 5.4. – 16.8.2013

31.5.2013
M.Sc. Alexander Semenov, tietojenkäsittelytiede, Principles of Social Media Monitoring and Analysis Software.

31.5.2013
FM Antti Vallius, taidehistoria, Kuvien maaseutu – Maaseutumaisemakuvaston luomat mielikuvat suomalaisesta maaseutukulttuurista.

6.6.2013
KTM Terhi Maczulskij, kansantaloustiede, Economics of wage differentials and public sector labour markets.

8.6.2013
FM Riitta Pennala, suomen kieli, Perception and Learning of Finnish Quantity. Study in Children with Reading Disabilities and Familial Risk for Dyslexia and Russian Second-Language Learners.

11.6.2013
M.Sc. Hana Bunzen, orgaaninen kemia, Steroidal derivatives of nitrogen containing compounds as potential gelators.

13.6.2013
FM Juha Järvelä, Suomen historia, Kaksi maailmaa? Sukupuoli Mika Waltarin kirjailijakuvasa, teksteissä ja niiden vastaanotossa 1925 –1939.

13.6.2013
YTM Minna Ylälahti, sosiologia, Itsestä kiinni. Etnografinen tutkimus työikäisten laitoskuntoutuksesta.

14.6.2013
KTM Jouni Kaipainen, kansantaloustiede, Taloudellisen arvottamisen uudet perusteet.

14.6.2013
LitM Kati Kaura-vaara, liikuntasosiologia, Mitä sitten, jos ei liikuta? Etnografinen tutkimus nuorista miehistä.

14.6.2013
LitM Tuija Leskinen, liikuntalääketiede, Long-term leisure-time physical activity vs. inactivity, physical fitness, body composition and metabolic health characteristics: a co-twin control study.

14.6.2013
YTM, LiK Pekka Mäkelä, sosiologia, Johdatus eheyttävään kulutukseen.

14.6.2013
KM Pia Nissilä, ohjausala, Yksilölliset työn määrittelyt oppilaanohjauksessa.

14.6.2013
FM Petri Seppälä, epäorgaaninen kemia, Structural diversity of copper(II) amino alcohol complexes. Syntheses, structural and magnetic properties of bidentate amino alcohol copper(II) complexes.

17.6.2013
PsM Eveliina Räsänen, psykologia, Dialogues in group interventions among partnerviolent men: Different approaches for different clients.

18.6.2013
YTM Riitta Koivula, sosiologia/sosiaaligerontologia, Muistisairaahan ihmisen omaisena terveyskeskuksen pitkäaikashoidossa: Tutkimus toimijuudesta.

19.6.2013
M.Sc. Chandan Giri, orgaaninen kemia, Sub-component Self-assembly of linear and nonlinear diamines and diacylhydrazines, formylpyridine and transition metal cations.

19.6.2013
FM Juho Norrena, tietotekniikka, Opettaja tulevaisuuden taitojen edistäjänä: Jos haluat opettaa noita taitoja, sinun on ensin hallittava ne itse.

20.6.2013
FM Antti Riisö, epäorgaaninen kemia, Syntheses, Characterization and Properties of Cu(II)-, Mo(VI)- and U(VI) complexes withdiaminotetraphenolate ligands.

Täydelliset väitöstiedot, vastaväittäjät ja kustokset:
www.jyu.fi/vaitokset

27.6.2013
KM Anne Virtanen, aikuiskasvatus, Opiskelijoiden oppiminen ammatillisen peruskoulutuksen työssäoppimisen järjestelmässä.

28.6.2013
FM Johan Lindgren, fysikaalinen kemia, Computational investigations on rotational and vibrational spectroscopies of some diatomics in solid environment.

6.7.2013
Master of Pedagogy Irina van der Vet, valtio-oppi, United Nations Child Policy. Intentional Games of Morality and Power.

26.7.2013
FM Mikko Hänninen, epäorgaaninen kemia, Experimental and Computational Studies of Transition Metal Complexes with Polydentate Amino- and Amidophenolate Ligands: Synthesis, Structure, Reactivity and Magnetic Properties.

2.8.2013
KTM Mikhail Nemilentsev, yrittäjyys, Building Value-Based Family Enterprise Culture.

8.8.2013
KTM Ilkka Ylhäinen, kansantaloustiede, Essays on the Economics of Small Business Finance.

TIETONIEKKA

Oppikirjojen puutteet näkyvät englannin ääntämisopetuksessa

Elina Tergujeff huomasi soveltavan kielitieteen väitöstutkimuksessaan englannin kielen ääntämisopetuksessa toistettavan vahvasti oppikirjojen sisältöä. Tällöin oppikirjojen puutteet heijastuvat opetukseen, mitä Tergujeff pitää huolestuttavana.

– Oppikirjojen vaikutus opetukseen on liian merkittävä. Tutkimuksessani sanapainoharjoituksia tehtiin juuri niillä luokka-asteilla, joiden oppikirjoissa esiintyy kyselyisiä tehtäviä. Opettajat kertoivat käyttävänsä kuunteluharjoituksissa juuri niitä englannin kielen variantteja, joita oppikirjojen kuuntelutehtävissä esiintyy, Tergujeff sanoo.

Jos oppikirjaa seuraa orjallisesti, voi tärkeä osa-alue jäädä kokonaan huomiotta. Oppikirjojen vaikutus tulee esiin selkeimmin intonaation opetuk-

3.8.2013
FM Elina Tergujeff, soveltava kielitiede, English pronunciation teaching in Finland.

sessä. Intonaatioon tulisi panostaa viimeistään lukio-opetuksessa, mutta eksplisiittiset intonaatioharjoitukset puuttuvat oppikirjoista. Väitöstutkimuksessa ei löydetty viitteitä intonaation opetuksesta.

Monet opettajat ovat tyytymättömiä samaansa koulutukseen ääntämisen opettamisesta. Vastaajien mukaan opettajankoulutuksessa keskitytään enemmän oman ääntämisen kehittämiseen kuin ääntämisen opettamiseen. Puutteelliseksi koettu koulutus voi johtaa epävarmuuteen opetyössä, ja sen myötä on todennäköisempää tukeutua liiaksi oppikirjoihin.

Tergujeff painottaa, että oppikirjoihin tukeutumiseen on kuitenkin monia syitä, kuten resurssipula sekä lukio-opetuksen ylioppilaskokeen painottaminen. -HP ■

Väitelleet 5.4. – 16.8.2013

9.8.2013
DI Jari Kellokoski,
tietotekniikka,
Managing Mobility in
an Always-Best-
Connected IP
Network.

9.8.2013
FM Ville Toivanen,
fysiikka, Studies of
electron cyclotron
resonance ion
source beam
formation, transport
and quality.

10.8.2013
FM Sanni Aalto,
akvaattiset tieteet,
A stoichiometric
perspective on host-
parasite interactions.

16.8.2013
TtM Sari Aaltonen,
liikuntalääketiede,
Leisure-time physical
activity in a Finnish
twin study: genetic
and environmental in-
fluences as determi-
nants and motives as
correlates.

16.8.2013
FM Sari Harmoinen,
kasvatustieteet,
Opettajan ohjauksen
ja vuorovaikutuksen
antaman tuen merki-
tyks oppilaiden raken-
taessa mallia mag-
netismista.

16.8.2013
FM Tiina Hasu,
akvaattiset tieteet,
Host-related factors
affecting isopod
(*Asellus aquaticus*)
susceptibility to and
interaction with an
Acanthocephalus
(*Acanthocephalus*
lucii) parasite.

16.8.2013
KTL Eija Irmeli Huotari,
yritystäjyys, Autta-
minen on molemmiin-
puolinen ilo! Avusta-
viin perheenjäseniin
perustuva auttaminen
suomalaisissa per-
heyrityksissä auttajan
näkökulmasta.

16.8.2013
FL Janne Seppälä,
suomen kieli, Kulkine-
net – Tutkimus epävi-
rallisista kulkineen-
nimistä.

16.8.2013
PsM Piia Seppälä,
psykologia, Work
Engagement:
Psychometrical,
psychosocial, and
psychophysiological
approach.

Hei kauppakorkeakoulun alumni!

Tarjoamme sinulle:

Alumnitoimintaa

Tervetuloa Pörssi ry:n järjestämään alumnitapahtumaan lauantaina 26.10.2013! Lisätietoja tapahtumasta ja kauppakorkeakoulun alumnitoiminnasta löytyy osoitteesta <https://www.jyu.fi/jsbe/yhteistyo/alumneille>

Täydennyskoulutusta

- Voit hakea erillistä opinto-oikeutta yksittäiseen kurssiin tai opintokokonaisuuteen kauppakorkeakoulussa.

Kysy lisää: opintoasiat-jsbe@jyu.fi

- Avance Executive MBA on korkea-
tasoinen johtajille ja asiantuntijoille
suunnattu koulutusohjelma:
<https://www.jyu.fi/jsbe/avance>

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON
KAUPPAKORKEAKOULU

Hotelli Milton

Jyväskylä

www.hotellimilton.com

Viihdy ja nuku hyvin!

Hannikaisenkatu 29, 40100 Jyväskylä. Puhelin (014) 33 77 900
info@hotellimilton.com

ENSI-ILTA
7.9.2013!

SHREK

MUSIKAALI

Shrek The Musical © 2013 DreamWorks Animation LLC. All Rights Reserved.
Perustuu DreamWorksin animaatioelokuvaan ja William Steigin kirjaan

Teksti ja laulujen sanat
DAVID LINDSAY-ABAIRE

Musiikki
JEANINE TESORI

Ohjaus KARI ARFFMAN
Kapellimestari JYRKI HEIKKILÄ
Koreografia SARI LOUKO

Broadwayn alkuperäisesityksen tuottivat
DreamWorks Theatricals ja
Neal Street Productions.
Alkuperäisesityksen ohjasi Jason Moore.

Liput 36 € / 34 € / 28 €
(+ mahdolliset palvelumaksut)

lippu.fi

JYVÄSKYLÄN
KAUPUNGIN
TEATTERI

www.jyvaskyla.fi/kaupunginteatteri

Vapaudenkatu 36, Jyväskylä
Lippumyymälä, p. 014 266 0110
Löydymme myös Facebookista!

www.shrekmusikaali.fi

Pätevöidy työhösi verkossa

Jyväskylän yliopiston avoimessa yliopistossa on viimeisen kymmenen vuoden ajan kehitetty työssäkäyvälle aikuisopiskelijalle soveltuvia opetusmenetelmiä ja opiskelutapoja. Opetusta on siirretty enemmän verkkoon, jolloin opiskelu työn ohessa on helpompaa.

– Harva tietää opiskellessaan tarkasti, millainen ura ja työtehtävät ovat tulevaisuudessa vastassa. Juuri kyseistä työtä hyödyttävät opintokokonaisuudet ja lisäpätevyyden tarve selviävät usein vasta pikku hiljaa, sanoo avoimen yliopiston johtaja **Satu Helin**.

Opiskelumotiivina voi olla esimerkiksi halu pätevoityä työssä, maisteriohjelman hakukelpoisuuteen vaadittavien opintojen suorittaminen tai opettajalla tarve saada uuden opettavan aineen kelpoisuus. Etä- ja verkkovälitteisen opiskelun mahdollisuudet sekä lähes 50 aineen opintotarjonta houkuttavat sekä omia että muualta valmistuneita alumneja. Alumnit ovat ahkeria kouluttautujia: noin 14000 opiskelijasta 3000 työskentelee opettajain ohjausallalla tai aikoo alalle.

Jopa kolme neljäsosaa opiskelijois-

ISTOCKPHOTO

vat tosi antoisia etäopiskelijalle, Jyväskylästä valmistunut luokanopettaja **Irmeli Pietilä** kertoo.

Yhdessä verkossa

Verkko-opetus koostuu erilaisista opetusmuodoista, kuten verkkokursseista ja -luennoista sekä oppimistehtävistä. Verkko-opetus lisää koulutuksellista tasa-arvoa, kun opiskelumahdollisuudet ovat samat asuinpaikasta riippumatta.

Avoimessa yliopistossa on kiinnitetty huomiota erityisesti opetushenkilöstön aikuiskoulutuksen verkkopedagogiseen osaamiseen. Vuosittain kerättävän opiskelijapalautteen perusteella verkossa opiskelu on parhaimmillaan erittäin vuorovaikutuksellista. Kiihtosta on tullut myös opintojen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Aikuisopiskelija on usein opiskelussaan melko yksin, joten muiden opiskelijoiden tapaaminen verkossa voi olla tärkeä tuki. Vuorovaikutteisuuden on todettu parantavan oppimistuloksia. Esimerkiksi toisten opiskelijoiden tehtävien vertaisarvioinnin koetaan edistävän selkeästi oppimista. Verkko-opiskelu lisää tieto- ja viestintätekniikan taitoja, mikä on monelle yhtä tärkeää kuin oppiaineen sisällöllisen osaamisen lisääntyminen. ■

ta asuu Keski-Suomen ulkopuolella, ja ulkomailta käsin opiskellaan yhä enemmän.

– Aloitin avoimen yliopiston erityispedagogiikan opinnot Suomessa ja jatkoin niitä Thaimaassa, jonne muutimme mieheni työn vuoksi. Opiskelu toi mukavaa sisältöä elämään. Verkkokurssit oli-

KUNTOLIIKKIJILLE suositellaan usein muun aktiivisen toiminnan lisäksi myös kahvakuulajumppaa. Kattavinkaan kunto-opas ei tosin yleensä mainitse sitä väisämätöntä tosiseikkaa, ettei kukaan jaksa kantaa kahvakuulaa kaupasta kotiin ilman, että olisi jo treenannut sen avulla itselleen lisävoimaa. Onko täysin ilmeistä, että hallitussopu on vaarassa nimenomaan tämän epäkohdan takia? Kyllä on.

LE MANSIN 24 tunnin autokilpailussa on erilliset aika-ajot. Miksi? Kaikki tietävät kisan nimen perusteella, kuinka kauan se kestää. Tarpeettomien aika-ajojen poistaminen säästäisi sitä paitsi kiireisten kuljettajien ja varikkohenkilökunnan aikaa, jolloin itse kisa voisi hyvin olla tunnin-pari lyhyempi.

JOOGATUNTIEN ylipirteät ohjaajat kehottavat monesti joogaajia kohdistamaan katseensa lattiaan tai jopa sulkemaan silmät tietyn liikesarjan aikana. Oman notkeutensa sokaisemat ohjaajat jättävät samalla huomiotta sen, että tunnin seuraaminen vaikeutuu samalla ratkaisevasti. Ilmeisesti tämäntyyppisten paradoksien luomisesta saa senkaltaista mentaalista mielihyvää, mitä ohjaajat eivät saavuta minkäänlaisessa joogassa.

ON HARHAANJOHTAVAA puhua hirvien kaatoluviista. Tosiasiassa niitä hankkivat pakastimiaan talven varalle täyttävät ihmiset, jotka eivät kysy hirviltä lupaa toimintaansa.

”VIIMEISET VIISI KILOMETRIÄ on aina pitkät niin”, väittää nopeatempoiseen tanssimusiikkiin erikoistunut Puolikuu-yhtye. Musiikillisista ansioista poiketen yhtyeen ajallis-tilallisessa hahmotuskyvyssä on paljon parantamisen varaa. Koska laulussa todetaan sen tekijöiden toimesta iskelmän teemana olevan tarkalleen viisi viimeistä kilometriä, tämä matka ei ole sen pidempi kuin reitin ensimmäiset viisi kilometriä. Näiden virheiden valossa ei ole ihme, että suomalaisen musiikin vietti maailmalle tökkii – kukaan ei koskaan jaksa kulkea viimeisiä kilometrejä.

JOS TEILLÄ EI JOSKUS ole muuta tekemistä, miettikää miksi konserteissa saa käyttää omia soittimia mutta ei omia juotavia.

KOKKOLAN YLIOPISTOKESKUS CHYDENIUS – PAREMPAA AIKUISKOULUTUSTA

Avoin yliopisto

- monipuolinen valikoima Jyväskylän yliopiston oppiaineita, suuri osa etä- ja verkko-opintoina

Maisteriopinnot

- luokanopettajien aikuiskoulutus
- sosiaalityön, tietotekniikan sekä kemian ja kemiaantekniikan maisteriopinnot suoritettavissa työn ohessa

Täydennyskoulutusta

- ammatillista osaamista täydentäviä koulutuksia mm. opetus- ja kasvatustieteen henkilöstölle sekä esimiestehtäviin tähtääville.

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS CHYDENIUS

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

www.chydenius.fi

Järjestä onnistunut kongressi Jyväskylässä!

Jyväskylä Convention Bureau auttaa kansainvälisen tai valtakunnallisen tapahtuman, kokouksen, seminaarin tai kongressin hankkimisessa Jyväskylään. Tarjoamme **maksutonta ja puolueetonta asiantuntija-apua** suunnitteluvaiheessa, mm. hakumenettelyssä ja hakuvaiheen markkinoinnissa.

Ota yhteyttä

Jyväskylä Convention Bureau / Jaana Ruponen
info@jcb.fi www.jcb.fi
+ 358 (0)400 629 863
Asemakatu 6, 40100 Jyväskylä

Jyväskylä
Convention Bureau
CONFERENCE EXCELLENCE

The Conferment of Degrees Ceremony crowns the jubilee year

PETTERI KIVIMÄKI

Steeped in history and tradition, the Eighth Conferment of Degrees ceremony of the University of Jyväskylä for all faculties was held at the end of August. In total 209 masters and 161 doctors were conferred in a ceremony and may now wear the related emblems, the master's garland and ring or the doctoral hat and sword. The three-day ceremony also included the garland binding and sword sharpening dinners, the conferment ceremony procession, a special church service, the conferment ceremony dinner and ball, and a cruise on Lake Päijänne.

The ceremony is the largest celebration of the University community, and this time 15 honorary doctorates were awarded to persons with distinguished careers in academia and society. Among the other honourees, the President of the Republic **Sauli Niinistö** was named an honorary

doctor of the Faculty of Sport and Health Sciences. The president, with his spouse, Mrs. **Jenni Haukio**, participated in the celebration on Saturday.

The Conferment of Degrees tradition highlights the high value placed on education in Finland. The first conferment ceremony was held at the Academy of Turku in 1643, and the tradition has continued unbroken throughout the history of Finnish universities. The first conferment of degrees at the University of Jyväskylä was held in 1969.

At the conferment ceremony this year, the Jyväskylä University Symphony Orchestra played the premiere of *Ritorno... (delle città invisibili)* by **Kai Nieminen**. The composition was accompanied by a dance choreography by **Teija Häyrynen**. ■

New Mattilanniemi building redesigns the workplace

JKMM Oy, the winning architectural agency in the Mattilanniemi campus design competition, promotes a new approach to the workplace.

– The premises will change according to teams and projects. Some rooms are quiet and fixed; some active and modifiable, say Architects SAFA **Samuli Miettinen**, **Asmo Jaaksi**, **Teemu Kurkela** and **Juha Mäki-Jyllilä**. They also consider it important that the new building fits in next to the buildings of Alvar Aalto and Arto Sipinen.

Seven agencies from Finland, Spain and Holland were invited to submit designs to the competition by the University of Jyväskylä and University Properties of Finland Ltd.

JKMM

The jury praised the winning design for its high architectural quality and classical beauty, excellent energy-efficiency and ecological sustainability.

The building will be located between the MaC building and the lakeside. Its

floor area will be around 20,000 square metres. The estimated cost is about EUR 40 million. The building will provide facilities for the School of Business and Economics, the Faculty of Social Sciences, IT Services, and the Inter-Brain Laboratory of the Jyväskylä Centre for Interdisciplinary Brain Research. The engineering and zoning for the building have already started. ■

The growing importance of physical education at school

There has been a clear increase in the differences between children's levels of physical fitness. While some schoolchildren exercise frequently in clubs and associations, some engage in no sports at all. For many, physical education at school is their only physical activity.

According to **Mirja Hirvensalo**, Professor of Sport Sciences, the most active pupils are in better condition than the fittest ones in the 1970s, but the weaker pupils have poorer endurance than the weakest pupils in the 1970s.

One of the most important targets in physical education in schools is to offer positive experiences and foster a positive attitude towards an active lifestyle. The subject is all about using physical exercise as a method to teach physical activity to pupils. The teaching of social, socioemotional and affective skills is more important than learning as many different sports as possible.

– A PE teacher is an educator of physical activity, not the coach of a sport. Instead of sports we could talk about forms of physical activity and seasonal learning environments, says **Eeva Luukkonen**, a teacher of physical education from the University of Jyväskylä Teacher Training School.

Receding rules

The increased amount of conduct-related disturbances is also visible in PE classes. Teachers nowadays have much less authority than they had some decades ago.

– It's good that pupils are bolder these days, but not everyone listens or does as they are told. It takes a lot of time to explain the reasons for every-

PETTERI KIVIMÄKI

thing, says PE teacher **Jaska Kune-
lius**.

According to a study assigned by the Finnish National Board of Education, only 25% of boys in the ninth year of Finnish comprehensive school like going to school. However, 78% of them like physical education classes.

Many pupils who dislike school still like gym class. Teachers are very passionate about their work, and already in their university entrance examination they emphasise that they want to teach children. People do not easily give away a study place or job in the field of physical education. ■

SONAATTI

elinvoimaa ja makuelämyksiä

TOIMIPISTEIDEN
RUOKALISTAT NETISSÄ
WWW.SONAATTI.FI

